8 str. Wtorek, 31 października 1933 20 gr.

DZIEŃ POMORSKI

ORAZ WYDAWNICTWA

GAZETA MORSKA
DZIEŃ BYDGOSKI
DZIEŃ GRUDZIĄDZKI

GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KUJAWSKI
GAZETA MOGILEŃSKA

Rok V

Redakcja i Administracja: Toruń, Bydgoska 56. Filja Admin.: Szeroka 41

Telefony dzienne: 202, 747, 749. Telefon nocny: 749. Telefon Filji: 748. Konto czekowe P. K. O. 160-315

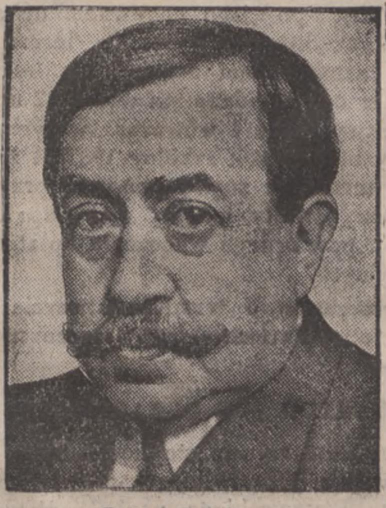
Nr. 250

15-krotny minister, znakomity matematyk, pierwszy pasażer lotniczy

Paweł Painlevé rozstał się z tym światem

Paryż, 30. 10. (PAT). Wczoraj rano **zmarł w Paryżu zasłużony mąż stanu Francji i wybitny uczony Paweł Painleve.**

Zmarły zaczął karjerę polityczną w r. 1910 jako pos. do parlamentu. Należał do **grupy republikanów-socjal.** Na stanowisku prezesa Ligi republikańskiej prowadził

Paweł Painlevé.

kampanję polityczną, której rezultatem było utworzenie kartelu lewicy i jego zwycięstwo przy wyborach w r. 1924.

W r. 1924-25 Painleve był przewodniczącym izby. W r. 1924 **kadyduje na stanowisko prezydenta republiki,** przyczem został pokonany przez prezydenta Doumergue. W latach 1925 do 1929 Painleve zajmuje się **reformą militarną Francji.**

Painleve był 15 razy ministrem, piastował teki oświaty, wojny i awjacji, był prezesem ministrów i ministrem wojny w roku 1917. Ostatnio w gabinecie Paul-Boncoura wroku 1933 zmarły piastował portfel ministra awjacji.

Oprócz czynnego udziału w polityce Painleve był **znakomitym matematykiem.** W 25-tym roku życia został powołany na **profesora uniwersytetu w Lille,** a następnie **w Sorbonnie,** później zaś wykładał w politechnice paryskiej. W 31-tym r. życia na zaproszenie władz szwedzkich udał się do **Sztokholmu,** by objąć katedrę w tamtejszym uniwersytecie. W r. 1900 Painleve został powołany do **akademji nauk,** gdzie ogłosił szereg prac z dziedziny matematyki oraz z dziedziny aerodynamiki.

Painleve w okresie pierwszych prób samolotów braci Wrighta był pasażerem lotów najpierw Wrighta, później Fahrmana. Painleve, studjując aerodynamikę, uzasadnił pierwszy teorję mechanicznego utrzymywania się i unoszenia się w powietrzu.

Śmierć Painlevego wywołała wielkie wrażenie także w kołach politycznych, jak i naukowych.

Painleve zmarł na atak serca w obecności syna, przyjaciół i lekarzy, którzy do ostatniej chwili nie tracili nadziei utrzymania przy życiu znakomitego polityka.

Pogrzeb Painlevego odbędzie się w sobotę, dnia 4 listopada br. W dniu tym zwłoki przeniesione zostaną **do Panteonu.**

Rząd zdecydował urządzić b. premjerowi **pogrzeb państwowy,** oddając wten sposób hołd jego wielkim zasługom. Późna data pogrzebu Painlevego spowodowana została przypadającemi świętami w dniach **1 i 2** listopada oraz z powodu sesji parlamentu, wyznaczonej na dz. 3 listopada br.

Wynalazca szczepionki przeciwgruźliczej prof. Calmette zmarł w Paryżu

Paryż, 30. 10. (PAT). Wczoraj rano zmarł w Paryżu znany bakterjolog **prof. Calmette,** wicedyrektor instytutu Pasteura, wynalazca szczepionki przeciwgruźliczej. Zmarły jeszcze w ubiegły wtorek brał udział mimo silnej gorączki w międzynarodowym kongresie hygjeny. Na posiedzeniu tem prof. Contacuzene podkreślił wielkie zasługi Calmette, położone dla ludzkości przez wynalezienie szczepionki przeciwgruźliczej.

Sesja Sejmu i Senatu

Na pierwszem posiedzeniu – preliminarz budżetowy

Dnia 28 bm. przybył do gmachu Sejmu szef biura prawnego prezesa Rady Ministrów p. Władysław Paczoski i wręczył marszałkowi Sejmu dr. Kazimierzowi Świtalskiemu zarządzenie Prezydenta Rzplitej o zwołaniu Sejmu na sesję zwyczajną.

Zarządzenie P. Prezydenta ma brzmienie następujące:

„Na podstawie art. 25 Konstytucji zwołuję Sejm do miasta stołecznego Warszawy na sesję zwyczajną od dnia 31 października 1933 r. Warszawa, dnia 26 października 1933 r. Prezydent Rzeczypospolitej (—) I. Mościcki. Prezes Rady Ministrów (—) J. Jędrzejewicz.“

Z gabinetu marszałka Sejmu p. Paczoski udał się do gmachu Senatu i wręczył tam p. marszałkowi Władysławowi Raczkiewiczowi pismo Prezydenta Rzplitej o podobnej treści, zwołujące w tym samym terminie na sesję zwyczajną Senat.

Na skutek zarządzenia P. Prezydenta biura Sejmu i Senatu wystosowały do wszystkich posłów i senatorów pisma marszałków izb z zawiadomieniem o otwarciu sesji.

Jak dowiadujemy się pierwsze posiedzenie Sejmu zwołane zostanie najprawdopodobniej na dz. **3-go listopada,** t. j. piątek nadchodzącego tygodnia. Ostatecznie termin posiedzenia wraz z porządkiem dziennym ustalony będzie w poniedziałek lub wtorek.

Na pierwszem posiedezeniu plenarnem Rząd zgłosi do laski marszałkowskiej **preliminarz budżetowy na rok 1934/35** r. Przy tej okazji minister skarbu, prof. Wł. **Zawadzki wygłosi prawdopodobnie expose o sytuacji finansowej i gospodarczej Państwa.** Nad expose odbędzie się dyskusja generalna, która stanowić będzie **pierwsze czytanie preliminarza budżetowego.**

Po odesłaniu budżetu do komisji — sesja — jak się dowiadujemy — zostanie odroczona na dni 30.

Pomnik „Sapera“ w Warszawie

Warszawa, 30. 10. (PAT). Wczoraj w stolicy odbyła się **uroczystość odsłonięcia pomnika Sapera,** połączona z obchodem 10-lecia Szkoły Podchorążych Inżynierji.

O godz. 10,55 **przybył P. Prezydent Rzeczypospolitej,** w otoczeniu domu wojskowego i cywilnego. P. Prezydent dokonał przeglądu zgromadzonych oddziałów wojskowych, poczem na prośbę prezesa komitetu budowy pomnika generała Dąbkowskiego dokonał odsłonięcia pomnika.

Walny zjazd Zw. Pracy Obyw. Kobiet

Warszawa, 30. 10. (PAT). Wczoraj rozpoczęły się w Warszawie obrady drugiego walnego zjazdu **delegatek Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet.** Otwarcie zjazdu nastąpiło w obecności p. Prezydenta Rzplite **prof. Mościckiego,** który zaszczycił swą obecnością część oficjalną zjazdu. Na zjazd przybyło przeszło **800 delegatek i około 2.000 członkiń Zw. Pracy Obyw. Kobiet.**

Podziemna walka o pracę

Borysław, 30. 10. (PAT). W sobotę o godz. 16 pierwsza zmiana górników, pracujących w kopalni wosku ziemnego spółki akcyjnej Borysław odmówiła wyjazdu z podziemi. 40 górników pozostaje w podziemiach. Po południu zmiana górników w liczbie 54 osoby zjechawszy do podziemi, przyłączyła się do demonstrantów, tak że obecnie pozostaje w kopalni 94 górników.

10-lecie republiki tureckiej

Ankara, 30. 10. (PAT). **Wczoraj Turcja święciła 10-lecie istnienia republiki tureckiej.** Stolica przyjęła wygląd odświętny. Liczne oddziały harcerskie i delegacje stowarzyszeń udały się do **pomnika Kemala paszy,** gdzie złożyły wieńce i kwiaty.

Uczciwi obywatele zrywają z partyjnictwem

Oświadczenie znanego działacza z gruntu tczewskiego o jego wystąpieniu z NPR

Znany działacz społeczny z terenu tczewskiego, **członek Wydziału Powiatowego p. Franciszek Lempkowski,** doniedawna jeden **z czołowych mężów narodowej partji robotniczej na Pomorzu,** opuścił ostatnio rzednące szeregi tego stronnictwa, **przechodząc do obozu prorządowego.** W związku z tem p. Lempkowski publikuje następujące

oświadczenie:

„Ja, niżej podpisany członek Wydziału Powiatowego pow. tczewskiego oświadczam, **że zrywam z opozycją i występuję z N. P. R.** Po głębokiem zastanowieniu się przyszedłem do przekonania, **że tylko Rząd Marszałka Piłsudskiego zdolny jest poprowadzić nas do mocarstwowej potęgi i chwały Ojczyzny. Dlatego też wstępuję do B. B. W. R. i wzywam innych, by poszli za moim przykładem.**

Niech żyje Pierwszy Marszałek Polski Józef Piłsudski!

Franciszek Lempkowski

Opalenie, 26 października 1933 r.

Po złożeniu deklaracji i piśmiennem oświadczeniu się p. Lempkowskiego korespondent nasz zwrócił się do niego z zapytaniem, co skłoniło go do opuszczenia szeregów NPR., p. Lempkowski w ten sposób formułował powody swego kroku:

„Po głębokiem zastanowieniu się przyszedłem do przekonania, że **Nar. Part. Robotnicza nie broni interesów robotnika, rzemieślnika, rolnika, czy też osadnika.** Narodowa Partja Robotnicza **idzie w ogonie endeków,** słucha i robi wszystko to, co im każą endecy.

Posiadam dowody, że to co mówię jest prawdą“.

„Przyszedłem do przekonania, że obowiązkiem każdego patrjoty Polaka jest stać wiernie przy Rządzie i jemu pomagać. Jedynie bowiem Rząd obecny, daje dowody **rzeczywistej troski o lud.** Przechodo do Obozu Rządowego, wzywam wszystkich znajomych, by poszli w moje ślady z hasłem: **Wszyscy z I Marszałkiem Polski Józefem Piłsudskim!“.**

Gdańsk walczy

z... traktatem wersalskim i Ligą Narodów

Zgodnie z zapowiedziami, głoszonemi przez parę dni ostatnich przy pomocy ogromnych afiszy porozlepianych na wszystkich główniejszych, odbyły się w ubiegłą niedzielę na terenie Wolnego Miasta **wielkie wiece,** we wszystkich niemal publicznych salach. Wiece te zwołane zostały pod hasłem: **„Ludność Wolnego Miasta bierze żywy udział w walce Niemiec o pokój i honor“.** Na wszystkich wiecach przemawiał **przywódca hitlerowców gdańskich Forster,** członek pruskiej rady stanu; ponadto zabierali głos: prezydent senatu dr. **Rauschning,** wiceprezydent **Greiser,** senatorowie **Batzer Boeckitluth** oraz szereg innych mówców.

Podkreślić należy **fakt wciągania przez kierowników ruchu narodowo-socjalistycznego w Gdańsku do akcji związanej z wyborami** w Rzeszy a **skierowanej przeciwko traktatowi wersalskiemu i Lidze Narodów właśnie** przedstawicieli **Senatu W. M. Gdańska,** które przecież stworzył traktat wersalski a którem opiekuje się Liga Narodów.

Nie wątpimy, że fakt ten nie ujdzie uwagi przedstawiciela Ligi Narodów w Gdańsku.

Głównodowodzący armji fińskiej przybył do Warszawy

Warszawa, 30. 10. (PAT). Wczoraj rano przybył do Warszawy głównodowodzacy armji finlandzkiej generał Oestermann.

Zawsze ci sami

Nadużywanie haseł, nieróbstwo i polityka

Rok rocznie społeczeństwo polskie alarmowane jest zaburzeniami wśród młodzieży akademickiej, — co roku też rozlegają się głosy, domagające się rychłego ukrócenia tych wybryków, gdyż nie dla bójek i awantur rodzina łoży ostatnie nieraz grosze na wykształcenie dzieci, nie dla bijatyk i hec posyła je do szkół wyższych. A jednak mimo tak ciężkich warunków, młodzież akademicka pozwala sobie na wystąpienia, nietylko nielicujące z godnością akademika, lecz pociągające za sobą straty materjalne w postaci zmarnowanych lat, w czasie których student, zamiast oddawać się pracy nad zdobywaniem wiedzy, wytęża wszystkie swoje siły w walce t. zw. „politycznej".

Przyjrzyjmy się ostatnim warszawskim wypadkom pod kątem widzenia dążeń tejże młodzieży. Na wiosnę r. b. widzieliśmy całą kampanję ze strony prasy „narodowej" i organizacyj endeckich przeciw rzekomemu „zniesieniu" autonomji uniwersyteckiej. Naczelnem hasłem tej kampanji miała być rzekomo troska o „wolność nauki". Część młodzieży uwierzyła tym hasłom, stanęła nawet w ich obronie.

Gdzie się podziały te hasła „obrony spokoju nauki", rzucane jeszcze niecałe pół roku temu?

Czy najemna bojówka mętów z przedmieść Warszawy miała być tym czynnikiem, który zapewni utrzymanie atmosfery nauki na wyższej uczelni?

„Obrońcy autonomji uniwersyteckiej" za nic mieli rektora, którego pół roku temu uważano za zdolnego porządkować życie organizacyjne młodzieży akademickiej. A coby się stało, gdyby policja nie przyszła w czas z pomocą rektorowi, do którego endecka młodzież miała pół roku temu tyle zaufania? Byłoby więcej zabitych, bo tylko interwencją policji tłumaczyć można fakt, że awantury na Uniwersytecie Warszawskim nie pociągnęły za sobą więcej ofiar.

To też nikt nie uwierzy w bajeczkę o młodzieńczej porywczości, która kazała „nieświadomym" rękom wyjąć w obronie nauki rewolwery. **Natomiast dla nikogo nie ulega wątpliwości, że za młodzieżą kryją się zdeprawowane własnemi klęskami żywioły polityczne, usiłujące zrzucić na barki młodzieży odpowiedzialność za opozycyjne demonstracje.** Nie można nawet nazwać tych demonstracyj „politycznemi", ponieważ nie dążą one do żadnych politycznych zdobyczy. **Są to demostracje dla demonstracyj, dla pokazania garstce swych zwolenników, że zbankrutowane Stronnictwo Narodowe „coś robi."**

Nie jest to sprawa, nad którą wolno byłoby spokojnie przejść do porządku dziennego. **Takich bowiem odcinków życia gdzie Stronnictwo Narodowe — dla pokrycia w oczach opinji swego nieróbstwa i bankructwa — ucieka się do anarchicznych sposobów podburzania niewyrobionych czynników, jest w Polsce więcej.**

Nie trzeba ich nawet daleko szukać. **W tej chwili Ziemie Zachodnie Rzplitej stoją pod znakiem wyborów do Rad Miejskich. Na odcinku samorządu miejskiego Str. Narodowe nie robiło w ciągu ostatnich lat nic, — przeciwnie: wnosiło doń ustawicznie pierwiastek negacji, jałowego gadulstwa, nieprodukcyjnego „politykowania" i szkodliwego intryganctwa.**

A mimo to — zbankrutowany w opinji społeczeństwa obóz „narodowy" usiłuje dziś wobec garstki swych zwolenników „wykazać", że jednak „coś robi". **Zupełnie tak samo, jak dla rzekomej „obrony wolności nauki" na uniwersytetach szerzył i szerzy demagogiczne hasła wśród niewyrobionej młodzieży, — tak i na odcinku wyborczym próbuje dziś na Pomorzu wysuwać równie demagogiczne hasło rzekomej „obrony wolności samorządu".** Nawet zewnętrzne oznaki są podobne: — nawet tak samo apeluje się w „narodowej" prasie do **młodzieży**, by tę „walkę o wolność samorządu" poparła, — **przedewszystkiem zaś tak samo usiłuje wyzyskiwać nieuświadomione żywioły do walki o partyjne cele w samorządzie.**

Nadużywanie haseł, nadużywanie dobrej woli ludzkiej dla podstępnego wygrywania swego partyjnego interesu — oto stała, znana metoda endeckiej „działalności politycznej".

Na szczęście, — **metoda ta jest już tak znana, tylokrotnie zdemaskowana i napiętnowana przez opinję uczciwego społeczeństwa, że skutku osięgnąć nie potrafi.** „Udać" się ona może pp. endekom — **chwilowo** — z niedowarzonymi, osiemnasto- czy dwudziestoletnimi, bezkrytycznymi młokosami, których można podburzyć, dodając im „do pomocy" bojówki, wynajęte wśród mętów podmiejskich. **Ale na odcinku, gdzie metodą tą pp. „narodowcy" chcieliby trafić do dojrzałego, zrównoważonego i wyrobionego życiowo obywatela, na odcinku wyborów do samorządu miejskiego, — ta „sztuczka" nie powiedzie się Stronnictwu Narodowemu napewno.**

Dojrzały, zrównoważony i wyrobiony obywatel nie da się bowiem wziąć na lep obłudnie a krzykliwie głoszonych haseł partyjnych, mówiących o rzekomej „obronie" samorządu, w którym pp. endecy byli dotychczas tylko czynnikiem nieróbstwa, demagogicznego gadulstwa i jałowej negacji.

Tak bowiem, jak rodziny łożą krwawo zapracowany grosz na kształcenie swych synów w uniwersytetach nie poto, by stawały się one widownią endeckich wichrzeń i partyjnej politykerji, — **tak też nie poto obywatel ponosi ciężary materjalne na rzecz swych samorządów miejskich, by miały się one stawać podwórkami partyjnych endeckich „interesów" i „celów".**

Druga rata pożyczki

od 31 października do 6 listopada

Od 31 października do 6 listopada włącznie wszystkie placówki sprzedaży 6% Pożyczki Narodowej przyjmować będą wpłaty na 2-gą ratę tej Pożyczki.

Osoby, pragnące uiścić resztę należności za obligacje w 10-ciu ratach, a nie w 5-ciu, nie składają żadnych dodatkowych deklaracyj, lecz poprostu w wyżej wskazanym terminie wpłacają we właściwych placówkach sprzedaży zamiast 1/6 całej należności — 1/12. Wpłata 1/12 należności będzie traktowana, jako życzenie ze strony subskrybenta do uiszczenia pozostałej części należności w 10-ciu ratach.

Subskrybenci płacący należności w 10-ciu ratach otrzymają obligacje bez I-go kuponu, płatnego w dniu 1 lipca 1934 r.

W celu udogodnienia wpłat z tytułu II-ej raty 6% Pożyczki Narodowej, Bank Gospodarstwa Krajowego wydał zarządzenie, aby kasy Banku dla tej operacji były czynne do godz. 4.30 p. p.

Po zamknięciu uniwersytetu

Dalsze skutki przerwania wykładów

Rozporządzenie ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego o zamknięciu czasowem Uniwersytetu Warszawskiego oparte jest na art. 42 ustawy o szkołach akademickich. Decyzja ministra opiera się na ostatnim przepisie tego rozporządzenia, dającym prawo zarządzenia czasowego zamknięcia szkoły wyższej w całości lub w częściach w razie powstania okoliczności uniemożliwiających normalny tok prac w szkole i po wyczerpaniu innych środków, zmierzających do przywrócenia normalnego funkcjonowania uczelni.

Czasowe zamknięcie Uniwersytetu Warszawskiego oznacza, iż zamknięte i przerwane zostało funkcjonowanie uczelni we wszystkich tych dziedzinach jej działalności, które **dotyczą studentów.** Nie odbywają się i nie będą się przez okres zamknięcia uczelni odbywać wykłady wszelkiego rodzaju ćwiczenia na 8-miu wydziałach, z których składa się Uniwersytet Warszawski, ale będą funkcjonować zakłady takie, jak np. kliniki uniwersyteckie i biura niezałatwiające spraw studenckich. Zamknięcie uczelni nie odnosi się bowiem do tych wszystkich dziedzin jej pracy, której prowadzenie niezbędne jest dla ponownego otwarcia zakładu naukowego.

Niema również zamknięcie uczelni wpływu na sytuację profesorów. Pozostają oni nadal funkcjonarjuszami państwowymi, a przerywają jedynie tę dziedzinę czynności swojej, która polega na wykładaniu, egzaminowaniu i prowadzeniu ćwiczeń.

Jak widać z powyższych naszych rozważań, zamknięcie czasowe Uniwersytetu Warszawskiego zarządzone na podstawie art. 42 ustawy o szkołach akademickich, nie jest **całkowitem zamknięciem tej uczelni,** gdyż to mogłoby nastąpić tylko drogą ustawy.

Kiedy może nastąpić otwarcie Uniwersytetu Warszawskiego? — Jak powiedzieliśmy już, ustawa o szkołach akademickich nie przewiduje żadnego terminu, pozostawiając go do uznania ministra oświaty. Daje natomiast ustawa ta ministrowi oświaty prawo zarządzenia **nowych wpisów studentów** po otwarciu ponownem szkoły akademickiej. Logicznie — może więc minister uprawnienia tego nie wyzyskać i nie zarządzać nowych wpisów, a wobec tego za studentów Uniwersytetu Warszawskiego byliby, po jego ponownem otwarciu, uznani ci, którzy dopełnili formalności przed zamknięciem uczelni, ale — może minister oświaty dane mu w art. 42 uprawnienie wyzyskać i wówczas wszyscy ci, którzy byli na rok szkolny 1933/34 zapisani — **musieliby zapisy ponowić** przyczem minister oświaty mógłby zwolnić studentów od powtórnego wnoszenia opłat manipulacyjnych.

Tymczasem o terminie otwarcia Uniwersytetu Warszawskiego jeszcze nic nie słychać.

REKTOR POD OSKARŻENIEM.

Dowiadujemy się, że dochodzenie prokuratorskie **przeciwko rektorowi Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Pieńkowskiemu prowadzone jest nadal.**

Rektor prof. Pieńkowski oskarżony ma być z par. 1-go art. 148 Kod. Karn. w związku z art. 240 Kod. Karn.

Par. 1 art. 148 Kod. Karn. brzmi: „kto utrudnia lub udaremnia postępowanie karne, pomagając sprawcy przestępstwa uniknąć odpowiedzialności karnej, podrabia lub przerabia środki dowodowe, albo odbywa za skazanego karę pozbawienia wolności, podlega karze więzienia do lat 5-u lub aresztu".

Art. 240 Kod. Karn. mówi o udziale w bójce, której wynikiem była śmierć człowieka, lub uszkodzenie ciała.

Polska Akademja Literatury

Lista piętnastu zatwierdzona

Tymczasowe prezydjum Polskiej Akademji Literatury w osobach prezesa Sieroszewskiego, Kaden-Bandrowskiego i Staffa przedstawiło premjerowi J. Jędrzejewiczowi **ostateczną listę członków akademji,** którą p. premjer po uzyskaniu pewnych wyjaśnień zatwierdził.

W ten sposób pierwszy skład Akademji Literatury będzie następujący: dwaj przedstawiciele liryki: Staff i Leśmian, dwaj autorzy dramatyczni: Rostworowski i Szaniawski, sześciu przedstawicieli prozy literackiej: Sieroszewski, Berent, Nałkowska, Choynowski, Kaden-Bandrowski i Przesmycki, dwaj przedstawiciele krytyki literackiej: Irzykowski i Boy-Żeleński, jeden przedstawiciel prozy publicystycznej: Rzymowski, jeden historyk literatury: prof. Kleiner i jeden filolog: prof. Zieliński.

W najbliższych dniach odbędzie się zamknięte posiedzenie członków Akademji, na którem obrane zostanie rzeczywiste prezydjum. **Uroczysta inauguracja Akademji odbędzie się publicznie w końcu pierwszego tygodnia listopada.**

Za zniewagę Sądu

b. starosta skazany został na 10 mies. więzienia

Przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie rozpoczęła się rozprawa przeciwko Józefowi Kubickiemu emerytowanemu staroście, **działaczowi Stronnictwa Ludowego,** odpowiadającego z aresztu a oskarżonemu o to, iż w dn. 6 i 7 marca br. na kursie polityczno-gospodarczym Stronnictwa Ludowego w Rzeszowie wygłaszał przemówienia, któremi dopuścił się przewinienia przewidzianego w **art. 154 par. 1. K. K. i art. 127 K. K.** Oskarżony do winy się nie poczuwa.

Trybunał uznał Kubickiego winnym przestępstwa **znieważenia sądu z art. 127 K. K.** i wskazał go na 10 miesięcy aresztu z zaliczeniem aresztu śledczego. Na wniosek obrony Sąd postanowił uchylić areszt tymczasowy.

Działacz „narodowy" przed sądem

Przed Sądem Okręgowym w Białymstoku rozpatrywana była sprawa Marjana Oktawca, b. urzędnika okręgowego urzędu ziemskiego w Białymstoku, oskarżonego z art. 26 prawa o wykroczeniach za bezprawne używanie tytułu inżyniera. Ponieważ Oktawiec przestępstwo to popełnił przed dniem 1-szym września 1933 r., przeto — na mocy amnestji — sąd postanowił postępowanie karne umorzyć.

Zaznaczyć należy, że Oktawiec był obośnym rozwiązanego Obozu Wielkiej Polski w Białymstoku oraz prezesem okręgu białostockiego Stronnictwa Narodowego.

Działali na szkodę państwa

Aresztowania „narodowych rewolucjonistów"

Lokal Tow. Bratniej Pomocy Studentów Uniwersytetu Warszawskiego, na zarządzenie władz uniwersyteckich, został **opieczętowany.** Rozporządzenie to pozostaje w związku z zajściami środowemi, w czasie których z Tow. Bratniej Pomocy S. U. W. padły **strzały rewolwerowe.**

Pozatem w związku z ostatniemi wypadkami na Uniwersytecie władze bezpieczeństwa przeprowadziły nocy ubiegłej szereg rewizyj w mieszkaniach znanych działaczy z b. **O. W. P.** W wyniku zostali aresztowani i osadzeni w areszcie śledczym: Zbigniew Koniecki, Stanisław Sztajner, Jan Mosdorf, Wiktor Kucharski, Zygmunt Judycki i Stanisław Knyżewicz.

Kilku z wyżej wymienionych pozostaje pod zarzutem należenia do **działającej na szkodę państwa „Grupy Narodowych Rewolucjonistów".** Grupa ta przejawiła swoją działalność wydaniem pisma p. n. „Sztafeta", które o zabarwieniu **wybitnie bojowem,** miało zastąpić pisemko p. n. „Wstęga", zawieszone decyzją prokuratora ze względu na działalność antypaństwową. Pierwszy numer „Sztafety" **został skonfiskowany.** Okazało się, że „redaktorem naczelnym" tego „organu" był **19-tni** Aleksander Sendlikowski.

Dalsze dochodzenie trwa.

Na wysługach Berlina

Występy Mileny Rudnickiej i ukraiński dzień żałoby

W nadchodzący wtorek odbędzie się rozprawa w trybie doraźnym **przeciwko Mikołajowi** Łamykowi, **zabójcy** urzędnika **konsulatu** sowieckiego we Lwowie Mejłowa. **Mordercą jest 18-letni chłopak. Zamordowany liczył** lat 23. Dwa złamane młode **życia** padają w wiośnie lat ponurym cieniem na historję współżycia sąsiednich narodów.

Śmierć, jak **stwierdzono** w śledztwie, spowodowała **kula Orgeschu kula Reichswehry.** Tam w **Berlinie** jest winny! Tam jest istotny **zbrodniarz** i morderca, nie zaś to biedne dziecko, które stało się tylko narzędziem w rękach bezpiecznie ukrytych za kordonem granicznym winowajców.

I oto w chwili gdy widmo szubienicy wyciąga groźnie posępne ramiona po młodziutką głowę studenta Łamyka, „orędowniczka" narodu ukraińskiego pani Milena Rudnicka „bawi" w Berlinie. Należałoby przypuszczać, że „matka" ludu ruskiego, jak lwica walczyć tam będzie z „czynnikami miarodajnymi", by zaprzestały posługiwać się młodzieżą ukraińską dla swych aż nadto przejrzystych celów: wichrzenia między Polską, a Rosją, które **przeciw wspólnemu niemieckiemu wrogowi zawarły pakt nieagresji.** Bynajmniej. Pani Milena urządziła wprawdzie nawet **konferencję prasową w Berlinie**, ale zamiast bronić swój naród przed wykorzystywaniem go przez Berlińskie „czynniki miarodajne" zajęła się sprawami... Ukrainy Sowieckiej.

Hitlerowskie narzędzie

Wywody posłanki Rudnickiej **obracały się** niemal wyłącznie wokół podjętej przez organizacje ukraińskie propagandy antysowieckiej. Posłanka Rudnicka przedstawiła zgromadzonym przedstawicielom prasy niemieckiej w barwach jaskrawych nędzę ludności ukraińskiej w Z. S. R. R. i z goryczą mówiła o obojętności, z jaką odnoszą się do katastrofy głodowej na Ukrainie sowieckiej przedstawiciele państw zachodnich.

Posłanka Rudnicka wyraziła przekonanie, **że na wszystkie narody świata spadnie ciężka odpowiedzialność, jeśli nadal będą się one przypatrywały bezczynnie wymieraniu miljonów ludzi.** Podczas, gdy świat oburza się potężnie z powodu skrzywdzenia kilku żydów w Niemczech, a czyni to dlatego, że odpowiada to jego politycznemu interesowi — przemilcza się równocześnie ze względu na ten sam interes **jedną z najokropniejszych plag, jaką dotknięta została ludność** — kończyła swe wywody posłanka Rudnicka.

Pani Milena wiedziała, **gdzie szukać serca** i opieki dla skrzywdzonych: **w państwie obozów koncentracyjnych, „samobójstw" politycznych,** gdzie wprowadza się w życie zasadę **„Die Köpfe werden zollen"**. Istotnie trafiła dobrze. Wprzęgła się w to samo jarzmo, które sprawi, że potoczy **się głowa dziecinna Mikołaja Łamyka,** w to samo jarzmo w którem chadza szereg polityków ukraińskich, a któremu na imię „służba Berlinowi". **Czteroramienna gwiazda złamanego krzyża** przyświeca bowiem manifestacjom **„Dnia Żałoby"** urządzonemu przez organizacje ukraińskie w dniu 29 bm. dla zademonstrowania miłości plemiennej ku Ukrainie Sowieckiej. Dalecy jesteśmy od tego, by głosić hymny pochwalne w obronie obecnych stosunków panujących w Ukrainie Sowieckiej. Stwierdzamy jednak:

Póki Sowiety żyły z Niemcami w przykładnej zgodzie i wspólnie fabrykowały samoloty i **bomby przeciw Polsce,** póty pani Milena i jej współbracia nie widzieli i nie skarżyli się na „wymieranie miljonów ludzi i najokropniejsze plagi". Otworzyły im się oczy dopiero teraz, gdy Niemcy postanowili skolonizować Ukrainę, a przedstawiciel Sowietów Radek zachwycał się **polskiem Pomorzem!**

„Tu leży pies" — jak powiada przysłowie.

B. poseł Pluta pomaszerował na półtora roku więzienia

Przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie odbyła się rozprawa przeciwko b. posłowi **Stronnictwa Ludowego Andrzejowi Plucie, oskarżonemu o to,** że dnia 18 czerwca na wiecu **Stronnictwa Ludowego** w Rakszewie wzywał obecnych, aby organizowali się w większe gromady i maszerowali do miast wymuszać na przedstawicielach władz uwzględnienia swych żądań.

Po przemówieniach stron trybunał udał się na naradę i ogłosił wyrok, mocą którego Pluta skazany został z art. 154 par. 1 K. K. na półtora roku aresztu z zaliczeniem aresztu tymczasowego oraz na ponoszenie kosztów sądowych w kwocie 80 złotych. Obrona zapowiedziała apelację, prosząc równocześnie o zwolnienie oskarżonego z aresztu tymczasowego. Wniosku tego Sąd nie uwzględnił.

Wyrok w procesie o zajścia ropczyckie

W procesie o zajścia w powiecie ropczyckim sąd okręgowy ogłosił dziś wyrok, mocą którego skazani zostali: Wojciech Tobjasz na 2 i pół roku więzienia, Feliks Bochniak na 1 i pół roku więzienia, 6 oskarżonych po roku więzienia, 1 na 16 miesięcy więzienia, 3 po 15 miesięcy więzienia, 12 po 10 miesięcy, 5 po 8 miesięcy. 2-ch oskarżonych otrzymało warunkowe zawieszenie kary. 16 zostało uniewinnionych. Skazani apelują.

Porady dla miast

Komisja ekonomiczna-techniczna

Związek Miast Polskich zorganizował w roku ubiegłym stałą komisję ekonomiczno-techniczną, mającą na celu udzielanie miastom porad oraz opinij we wszelkich dziedzinach działalności ekonomiczno-technicznej.

W pracach wymienionej komisji biorą udział przedstawiciele Związku Miast, rzeczoznawcy poszczególnych specjalności, przedstawiciele min. spraw wewnętrznych, min. skarbu oraz tych ministerstw, które są zainteresowane w danej pracy jak również przez ten Fundusz.

Komisja ekonomiczno - techniczna posiada specjalne znaczenie dla tych miast, które **zabiegają o kredyty z Funduszu Pracy;** komisja bowiem opinjuje odnośne wnioski na podstawie porozumienia z Funduszem Pracy. Ponadto, prace komisji mogłyby w znacznym stopniu odciążyć również urzędy wojewódzkie w pracy nad studjowaniem przedłożonych przez zarządy miejskie zgłoszeń i projektów.

W związku z tem min. spraw wewnętrznych poleciło wojewodom zwrócić uwagę zarządom miast na celowość zasięgania opinji w **komisji ekonomiczno-technicznej** i to przed przedkładaniem odnośnych wniosków wojewodom. Dotyczy to nietylko zgłoszeń do Funduszu Pracy lecz również zgłoszeń we wszystkich innych sprawach natury techniczno - ekonomicznej, związanych z gospodarką i przedsiębiorstwami miejskiemi.

Niewielkie stosunkowo koszty, jakie obciążałyby miasta w związku z wyjazdem na miejsce kompetentnych osób i czynnościami komisji, niewątpliwie się opłacą wzamian za fachową ocenę ich projektów oraz należytą poradę.

Na Zamku

Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął posła rumuńskiego p. Caderę, który przybył przedstawić się Panu Prezydentowi w charakterze prezesa Fidac'u. P. ministrowi cadere towarzyszył b. prezes Fidac'u i jednocześnie prezes honorowy tej organizacji gen. Roman Górecki.

Następnie Pan Prezydent przyjął delegację P. O. W. w osobach prezesa ministra Hubickiego, podsekretarza stanu W. Jędrzejewicza, min. Schaetzla. Delegacja ta zaprosiła Pana Prezydenta R. P. na uroczystość odsłonięcia pomnika ku czci poległych członków POW., która odbędzie się w Warszawie dnia 10 listopada br.

Litwinow w Berlinie

Do Berlina przybył sowiecki komisarz spraw zagranicznych Litwinow. Złożył on wizytę ministrowi spraw zagranicznych von Neurathowi, wieczorem zaś odjechał ekspresem paryskim.

Fabryki gdańskie przenoszą się do Polski

Firma „Triumph", zajmująca się fabrykacją części zapasowych do rowerów przenosi się z Gdańska do Polski, gdzie ma być przejęta przez Zakłady Modrzejowskie. Następnie przenosi się z Gdańska do Polski firma „Wawel" produkująca żyletki do golenia.

Popieraj LOPP

Krwawe awantury arabskie w Palestynie

W Jaffie doszło w ub. piątek do poważnych zaburzeń. 2000-ny tłum Arabów, po ukończeniu modlitw i opuszczeniu meczetów uformował pochód, kierujący się w **stronę gmachu administracji angielskiej, który był otoczony zasiekami z drutu kolczastego i strzeżony przez wojska angielskie.** Demonstranci wznosili wrogie okrzyki **przeciw napływowi emigrantów żydowskich** oraz przeciwko rządowi palestyńskiemu. Gdy demonstranci zbliżyli się do gmachu rządowego policja zaczęła ich rozpędzać przy pomocy pałek. Siły policji okazały się jednak niedostateczne i tłum Arabów wzrastał. **Grupa Arabów przerwawszy kordon policji zaczęła niszczyć zasieki z drutu kolczastego. Wówczas wojsko dało ognia, rozpoczęła się obustronna strzelanina,** w czasie której wojsko przy pomocy policji opanowało sytuację i oczyściło plac z demonstrantów. Są zabici i ranni.

Arabowie ogłosili strajk generalny. Wszystkie sklepy Arabów są zamknięte. Pogrzeby zabitych Arabów odbyły się spokojnie. Natomiast w Haifie tłum Arabów pragnął wedrzeć się na stację kolejową i uwolnić aresztowanych w Jaffie Arabów, którzy przewiezieni zostali do Haify z Jaffy.

W związku z tem **wybuchła również strzelanina i padły ofiary.**

W związku z wypadkami w Jaffie doszło **do zaburzeń także i w Jerozolimie.** Tłum Arabów zaatakował komisarjat policji, a gdy policjantom nie udało się rozpędzić tłumu pałkami oraz gdy **jeden z policjantów został pchnięty sztyletem,** policja zaczęła strzelać, zabijając jednego demonstranta i raniąc kilkunastu. Do zaburzeń doszło również przy stacji kolejowej Nablus, gdzie policja zmuszona była **do użycia broni palnej.** Jednego demonstranta Araba zabito. **Arabowie ogłosili strajk.** Stwierdzone zostało, że w Jaffie Arabowie sprowadzili do miasta licznych Beduinów dla wzmocnienia swych sił **Więzienie miejskie w Nablus** (główne miasto Samarji) zostało zaatakowane i zdobyte przez tłum, który uwolnił wszystkich więźniów. Niewiadomo, czy garnizon brytyjski, stacjonowany w Nablus, interwenjował.

Władze jerozolimskie wysłały oddziały policyjne do Jaffy i Haify. **Wojskowe samoloty brytyjskie w Kairze gotowe są do odlotu w razie potrzeby.** Sytuacja w Damaszku jest naprężona.

„Postrzyżyny“ Szkoły Sztuk Pięknych w Gdyni

W sobotę odbyły się w Gdyni **symboliczne „postrzyżyny“ nowoutworzonej Szkoły Sztuk** Pięknych, pozostającej pod pełnem poświęcenia kierownictwem prof. Szczeblewskiego.

W niedużej jasnej sali Szkoły, zdobnej w obrazy, rzeźby i kilimy, zebrali się licznie przedstawiciele władz, duchowieństwa, i życia kulturalnego Gdyni. Skromne podwoje szkoły ledwo zmieścić mogły tłum publiczności, przybyły gremjalnie aby nie tylko wziąść udział w ciekawej i oryginalnej uroczystości, ale aby oddać jednocześnie hołd kierownikowi szkoły profesorowi Szczeblewskiemu, którego energja i obywatelska inicjatywa dały Gdyni tak ważną placówkę kultury i sztuki.

To też we wszystkich przemówieniach przebijała nie tylko radość z powodu **nowego bastjonu kultury polskiej na wybrzeżu,** ale i szczera wdzięczność dla tego, którego osobista energja i młodzieńczy zapał bastjon ten nad morzem polskiem dźwignęły.

Po obszernym, ciekawym, głęboko ujętym referacie mecenasa Chudzińskiego, który zobrazował dzieje kultury na wybrzeżu od czasów słowiańskich po dzień dzisiejszy, dając trafną charakterystykę jej rozwoju, opartego zawsze o pierwiastek ludowy — mówca zwrócił się z gorącem podziękowaniem do Dyrektora Szczeblewskiego, który zkolei dziękował społeczeństwu gdyńskiemu, a w pierwszym rzędzie Komisarzowi Rządu za poparcie jego poczynań na tutejszym terenie.

Następnie prof. Szczeblewski prosił Komisarza Rządu o dokonanie symbolicznego aktu postrzyżyn.

Na podjum ukazał się **chłopak w historycznym stroju ludowym,** z długiemi kędzierzawemi, spadającemi mu na ramiona lokami. Po obu stronach jego zajęli miejsca rdzenni **mieszkańcy ziemi kaszubskiej — rybacy w swych szerokich ubraniach morskich.** Postacie pacholecia w płóciennej słowiańskiej koszuli i tęgie barczyste figury kaszubów wywarły duże wrażenie na zebranych na sali gości.

Wtym momencie Komisarz Rządu Mgr. Sokół, któremu wręczono nożyce wszedł na podjum i **„postrzygł chłopca** ucinając mu jeden z jego zwisających na ramiona jasnych loków.

Następnie tego samego obrządku dokonał Dyr. Łęgowski. Silne wrażenie wywarło na obecnych szczere proste przemówienie rybaka - kaszuby. Gorące słowa mowy kaszubskiej padały wśród ogólnej ciszy, a każde słowo było stwierdzeniem, że na prastarej ziemi kaszubskiej żyją wierni synowie Rzeczypospolitej, że **„niema Kaszub bez Polonji a bez Kaszub Polski“.**

Uroczystość wczorajsza wywarła na wszystkich zebranych głębokie wrażenie. Wskrzeszenie starej tradycji postrzyżyn, wskrzeszenie starych zwyczajów ludowych było jednym z ważkich dowodów, że nowopowstała na terenie Gdyni placówka kultury i sztuki obudzi nie tylko drzemiące na wybrzeżu pierwiastki ludowego artyzmu, ale wskrzesi również prastare tradycje słowiańskie — wskrzesi narodowego ducha Kaszubów, którzy przez wieków tyle w poczuciu swej dumy narodowej nie ulegli przemocy germanizacji nie ulegli możnemu zaborcy.

Pomorze szczególnie uroczyście uczci tegoroczne Święto Niepodległości

Zbliża się **dzień 11 listopada. Pomorze ze swą stolicą Toruniem na czele, jak i Polska cała,** dzień ten będzie święcić w tym roku **szczególnie uroczyście,** gdyż 11 listopada 1933 roku mija **piętnaści lat od chwili ostatniego zerwania pęt niewoli,** od chwili objęcia władzy w Polsce przez komendanta Piłsudskiego, przybyłego właśnie z Magdeburga.

Piętnasta rocznica obudzenia się Rzeczypospolitej do bytu niepodległego winna stać się dniem szczególnie uroczystym, nietylko dla rozpamiętywana historycznych chwil roku 1918, ale i dla zamanifestowania, że cała Polska, jak jeden mąż w każdej chwili gotowa jest do obrony swej niepodległości właśnie przed piętnastu laty w tym dniu odzyskanej.

Organizacją tegorocznego **Swięta Niepodległości na Pomorzu,** jak się dowiadujemy, zajmie się Wojewódzka Federacja Polskich Zw. Obrońców Ojczyzny. Prace organizacyjne zaczną się niebawem.

Tydzień propagandy
Zw. Obr. Kresów Zachodnich 29. X. — 5. XI. 1933 r.

Wczoraj rozpoczął się na całem Pomorzu „Tydzień Propagandowy Z. O. K. Z“, poświęcony tym razem **zagadnieniu Prus Wschodnich.** W czasie „Tygodnia“ zostaną zorganizowane **odczyty we wszystkich organizacjach oraz akcja zbiórkowa.**

W Toruniu Z. O. K. Z. rozesłał materjały propagandowe do wszystkich organizacyj P. W. i W. F. przez Miejską Komendę P. W. oraz do innych organizacyj społecznych. Wydatny udział w akcji bierze miejscowy Garnizon za pośrednictwem Komendy Miasta, szkoły, sfery urzędnicze i obywatelskie.

Celem „Tygodnia“ jest zapoznanie i zainteresowanie całego społeczeństwa **aktualnemi zagadnieniami polsko-niemieckiemi** Związek Obrony Kresów Zachodnich pragnie aby sprawy naszego Pogranicza zdobyły sobie stałą pozycję w umysłach jak najszerszych mas. Nie wątpimy też, że w tygodniu bieżącym każda organizacja wykorzysta **wśród swoich członków materjały, jakie do dyspozycji daje Związek Obrony Kresów Zachodnich.**

Dla informacji podajemy: Materjały odczytowe i propagandowe uzyskać można w biurze Okręgu Pomorskiego Z. O. K. Z. w Toruniu ul. Kopernika 7, tel. 503. i we wszystkich Zarządach Powiatowych ZOKZ na Pomorzu.

Wyroby rzemieślnicze do Sowietów
Delegacja z wzorami wyjedzie do Moskwy

Po dłuższym okresie przygotowawczym, wykorzystanym przeważnie dla skompletowania kolekcji wzorów, został ostatnio ustalony termin wyjazdu delegacji rzemiosła polskiego do Z. S. R. R. Delegacja wyjedzie w dniach 3 — 5 listopada, w skład jej wejdą przedstawiciele rzemiosła z **okręgów dziewięciu izb rzemieślniczych,** a mianowicie krakowskiej, lwowskiej, nowogródzkiej, tarnopolskiej, kieleckiej, poznańskiej, białostockiej, warszawskiej i lubelskiej.

W skład kolekcji wzorów, którą zabiera z sobą delegacja weszły wzory obuwia, odzieży, wyrobów szczotkarskich i powroźniczych, oraz drobnej galanterji metalowej. Delegacja ma za zadanie wszechstronne zbadanie obecnych możliwości wywozu do Z. S. R. R polskich wyrobów rzemieślniczych oraz nawiązania ściślejszych stosunków z sowieckiemi organizacjami importującemi.

W wypadku zawarcia tranzakcyj, przewidywana jest możliwość przeprowadzenia ich na zasadzie kompensacji, przyczem jako objekt importu do Polski z Z. S. R. R. wzamian za wyroby rzemieślnicze, brane są pod uwagę skóry surowe, któremi interesuje się nasz przemysł garbarski, futra oraz wyrabiane przez fabryki sowieckie maszyny do szycia.

Mniej bekonów do Anglji
Nowe obcięcie kontyngentów

Brytyjskie M-stwo Rolnictwa ogłasza, że ogłoszenia na kontrakty na dostawę nierogacizny dla krajowej produkcji bekonów przeszły wszelkie oczekiwania. Na okres pierwszych kontraktów, t. j. od 1 listopada do 28 lutego, a więc na okres 4-ch miesięcy, podpisano kontraktów na dostawę **620.000 świń,** które przetworzone na bekony odpowiadają mniejwięcej około 3 **miljonom cwt w produkcji rocznej.** Dotychczasowa produkcja roczna bekonu angielskiego wynosiła w ciągu ub. 3-ch lat 1.750.000 cwt rocznie. Rezultat obecnych kontraktów dowodzi, że angielska krajowa produkcja bekonów jest w stanie osiągnąć odrazu takie rozmiary, jakich nie oczekiwano od niej przed r. 1935.

Wobec tego zachodzi konieczność natychmiastowego dalszego obcięcia **kontyngentów przywozowych na bekony.** Obcięcie to wyniesie 16%, celem utrzymania pokrycia zapotrzebowania bekonów w Wielkiej Brytanji w ramach, ustanowionych przez komisję reorganizacji produkcji bekonów z r. 1932.

Powyższy komunikat wskazuje na to, że **dostawy bekonu polskiego** będą musiały ulec **dalszemu bardzo znacznemu ograniczeniu.**

Dla najoszczędniejszych
pracowni domowych

W dniu 31 bm. odbędzie się w sali konferencyjnej Pocztowej Kasy Oszczędności uroczystość rozdania nagród laureatkom konkursu na „Najoszczędniejszą Pracownię Domową.

Laureatki konkursu otrzymają nagrody, wśród których najwyższa wynosi tysiąc złotych. Dla uczestniczek konkursu z Warszawy przewidziane jest 58 nagród, dla większych miast prowincjonalnych po 13 nagród.

Obchód niepodległościowy w Czechosłowacji

15-lecie odzyskania niepodległości Czechosłowacji obchodzone było w całym kraju bardzo uroczyście. Punktem kulminacyjnym uroczystości była defilada na placu św. Wacława w Pradze. Defiladę odebrał prezydent Masaryk, który przybył konno w towarzystwie attaches wojskowych państw obcych. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż w wielu miastach w obchodach wzięli udział Niemcy, manifestując w ten sposób swój lojalny stosunek do republiki czesko-słowackiej.

Zgon wybitnego artysty

Zmarły w Łodzi artysta dramatyczny ś. p. Józef Sosnowski posiadał talent o bardzo rozległej skali. Nie sposób wyliczyć tu dorobku artystycznego znakomitego artysty.

Ze śmiercią Józefa Sosnowskiego schodzi do grobu **znakomity znawca i realizator sztuk Wyspiańskiego.** Ostatnio Ministerstwo WR. i OP. poleciło artyście opracowanie inscenizacyj wszystkich dzieł Wyspiańskiego.

Niespodziewana śmierć śp. Józefa Sosnowskiego okrywa głęboką żałobą scenę polską.

Wędrowna bibljoteka

Ministerjum oświaty urządza wędrowną wystawę. Będzie to pociąg - bibljoteka, zawierający wydawnictwa z okresu odzyskania niepodległości, a więc z ostatniego 15-lecia.

600 miljonów strat

Na konferencji prasowej minister poczty Rzeszy zakomunikował, że poczta niemiecka poniosła w ostatnim roku straty blisko **600 miljonów** marek.

Nowa emisja skarbowa w Niemczech

Niemieckie ministerstwo skarbu wypuściło nową emisję obligów skarbowych na łączną sumę 50 milj. Rmk., oprocentowanych na 4¾% i płatnych w dniu 16 sierpnia 1934 r. Poprzednia emisja tych obligów również na kwotę 50 miljonów została już rozsprzedana przez Bank Rzeszy.

Spisek oficerów meksykańskich

Według obiegających pogłosek, **w Meksyku aresztowano kilkunastu oficerów,** oskarżonych o udział w spisku antyrządowym. Meksykańskie ministerstwo wojny odmawia wszelkich wyjaśnień na ten temat. Korespondenci dzienników w Meksyku zostali ostrzeżeni, że podawanie wiadomości w tej sprawie może mieć dla nich przy

Rokowania polko-gdańskie w sprawach ubezpieczeń społecznych

Przebieg polsko-gdańskich rokowań w sprawach ubezpieczeń społecznych przedstawia się dotychczas pozytywnie. Obydwie delegacje przeprowadziły w przeciągu 4 dni pierwsze czytanie wstępnego projektu umowy, odraczając ostateczne sfinalizowanie rokowań do następnej sesji, która odbędzie się w bliskim czasie.

Poseł Rzeszy u min. Zarzyckiego

P. minister przemysłu i handlu dr. Ferdynand Zarzycki, przyjął posła Rzeszy Niemieckiej p. von Moltke jako przewodniczącego delegacji niemieckiej do rokowań handlowych z Polską. Tego samego dnia p. min. Zarzycki przyjął ambasadora Italji p. G. Bastianini'ego.

Polsko-rumuńska taryfa portowa

W ciągu ubiegłego tygodnia odbywały się pertraktacjje między kolejami polskiemi a rumuńskiemi w sprawie nowego opracowania polsko-rumuńskiej taryfy portowej W wyniku tych pertraktacyj, można liczyć na wprowadzenie w życie nowej taryfy z dniem 1 stycznia 1934 roku. Do tego czasu przedłuża się ważność dotychczasowej taryfy.

Emigracja do St. Zjednoczonych

Syndykat Emigracyjny informuje, że emigranci, którzy otrzymali w konsulacie amerykańskim wizy na wjazd do Stanów Zjednoczonych A. P., powinni przygotować się do podróży najbliższym trasportem, odpływającym z Gdyni na okręcie „Kościuszko“ w dniu 22 listopada r. b., gdyż następny okręt odpłynie dopiero w pierwszej połowie stycznia 1934 r. W miesiącu grudniu prawdopodobnie wyjazdu okrętu do Stanów Zjednoczonych nie będzie.

Ziemniaki z Polski na rynkach zamorskich

W kampanji obecnej eksporterzy polscy zainteresowali się wywozem ziemniaków na niektóre rynki zamorskie. Wysłano m. in. oferty oraz wzory do Egiptu, Tunisu i Brazylji. Istnieje nadzieja, że jeszcze w ciągu roku bieżącego zostaną wysłane, choć może w rozmiarach niewielkich, próbne partje ziemniaków do tych krajów.

Wełna do Grecji

Fabryki włókiennicze Allarta w Łodzi i Schöna w Sosnowcu otrzymały ostatnio poważniejsze zamówienia do Grecji i Turcji. W bieżącym miesiącu wysłano trykotaży za 200 tysięcy złotych.

Małżeństwa w cyfrach

Główny Urząd Statystyczny opracował dane, dotyczące liczby małżeństw, zawartych w I. kwartale r. b. w szeregu krajów. Jak wynika z tych danych, w Niemczech zawarto 94.686 małżeństw, w Polsce 81.681, we Włoszech 68.172, we Francji 62.874, w Anglji wraz z Walją 44.233, w Czechosłowacji 27.675, na Węgrzech 17.318, w Portugalji 11.420, w Australji 11.169, w Kanadzie 10.546, oraz w Holandji 9.540 małżeństw.

Książki dla młodzieży polskiej zagranicą

Związek Harcerstwa Polskiego rozpoczął w ostatnich dniach wysyłkę książek dla polskiej młodzieży szkolnej, zamieszkałej na obczyźnie.

Z książek tych utworzono specjalne komplety, z których każdy stanowić będzie podręczną bibljoteczkę pracy harcerskiej na emigracji.

Pierwszy numer „Gdańskich Wiadomości Gospodarczych“

Jak się dowiadujemy, pierwszy numer nowego miesięcznika gospodarczego w Gdańsku pod nazwą „Geret“ Gdańskie Wiadomości Gospodarcze (Danziger Wirtschaftsnachrichten, Danzigs Economics Niews) wyjdzie w pierwszych dniach listopada. Numer ten będzie zawierał prócz artykułów wstępnych i artykułów dotyczących specjalnych branż, omówienie nowej polskiej taryfy celnej i obszerną kronikę gospodarczą, jak również i kronikę ustawodawstwa polskiego i gdańskiego. Numer zawierać będzie ciekawe uwagi na temat możliwości ska portowych Polski i Gdańska oraz szereg wiadomości praktycznych, które mogą interesować świat kupiecki Gdańska i Polski. Wydawca pisma, to jest Związek Popierania Stosunków Gospodarczych Polsko-Gdańskich zamierza wysyłać pismo przedewszystkiem do firm gdańskich i polskich, które utrzymują z Gdańskiem stosunki handlowe.

KRONIKA

Wtorek 31 październ.

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.
Poniędziałek Germana
Wtorck Wigilja M.

Nocny dyżur aptek: do środy dnia 1 listopada rb. dyżuruje w śródmieściu Apteka Radziecka ul. Szeroka, na Bydgoskiem Przedmieściu Apteka w. Anny ul. Mickiewicza, na Mokrem Apteka pod Łabędziem ul. Kościuszki.

REPERTUAR KIN.

Mars: — „Tajemnica ogrodu zcologicznego".
Światowid: — „Tysiąc i druga noc".
Palace — „Zgubny czar".
Lira: — „Morderca".

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Polecamy restauracje i kawiarnie:

Dwór Artusa, pierwszorzędna restauracja na Pomorzu — Dancing
Dobrze zjeść można tylko: **Kantorowicz**, Toruń, Szeroka 8.
Śniadalnia — Winiarnia — Maćkowiak — Szeroka 24.
Restauracja „Satyr", Łazienna 13. Pierwszorzędna kuchnia — Dancing.
Śniadalnia. Probiernia win — Grześkowiak daw. Dammann i Kordes, St. Rynek 33.
Śniadalnia — Winiarnia — Probiernia. Nowaczyk, St. Rynek 5.

Najlepsza okazja kupna:

Drogerja i perfumerja „Universal", Szeroka 17 tel. 86.
Autoradjo Skład, Mostowa 15, tanio lampy Philipsa.
B. Hozakowski, ul. Mostowa 28. tel. 45 — Najlepsza i najtańsza **Herbata — Nasiona — Cebulki kwiatowe.**
Bielizna, kapelusze i wszelkie artykuły męskie Albin Zieliński, St. Rynek 33.
Optyka, Bandaże, Gustaw Meyer, Żeglarska 23 tel. 248
Biurowe przybory papeterja J. Włoch, Przedzamcze 9.
Schwenkgrub — Radjo, ul. Łazienna 17 Aparaty — części.
Futra i sukna cyw'lne i wojskowe. Ceny przystępne. Szeroka 16, I p.
Gustaw Heyer, Szeroka 6 tel. 517.
Szkło — Porcelana, zabawki — lampy elektryczne.
B. Wilamowski, Żeglarska 24. — Tanio! Bielizna — Galanterja — Trykotaże.
Futra i skórki — wielki wybór — ceny przystępne. Warszawski Skład Futer. Łazienna Mostowa 38. Oprawa książek i obrazów.
Biurowe przybory — papeterja — Fr. Więcek.

W Toruniu tworzy się ochotnicza straż pożarna

Zebranie organizacyjne odbędzie się dn. 4 listopada

Dotychczas obronę przeciwpożarową na terenie miasta Torunia i jego peryferjach wykonywała **zawodowa straż pożarna,** która wraz z Komendantem liczyła około 28 ludzi. Stale jednak pogłębiający się kryzys spowodował, że zarząd miasta Torunia zmuszony jest w budżecie swoim czynić jaknajdalej idące oszczędności, które musiały w ostateczności dotknąć i budżet straży zawodowej. Skład personalny ilościowo **zostanie zredukowany,** a w budżecie na rok 1933-34 ustalony będzie prawdopodobnie **na kilkanaście osób wraz z Komendą.**

Ponieważ służba strażacka wykonywana jest na dwie zmiany, wynika słuszna obawa, że w razie poważniejszego wypadku pożarowego do akcji ratowniczej stanąć może **zaledwie słabe pogotowie,** które przy największem poświęceniu się jego członków, narażających się nawet na utratę życia, **nie zdoła opanować pożaru, nie mówiąc już o wypadkach żywiołowych.**

Taki stan organizacyjny, obrony przeciwpożarowej miasta Torunia wytwarza bardzo poważną troskę, która w konsekwencji spowodować może **poważne straty w dorobku obywateli** i w dorobku narodowym. Jeden poważny wypadek pożaru — słaba obrona przeciwpożarowa — wytworzy miljonowe straty, rzesze pogorzelców a przy spaleniu się objektów przemysłowych — **nowych bezrobotnych.**

Z tej racji dla podniesienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego m. Torunia powstał komitet, który ma na celu zorganizowanie **Ochotniczej Straży Pożarnej m. Torunia.**

Zebranie organizacyjne odbędzie się dnia **4-go listopada br. o godzinie 19-tej w lokalu „Strzelnicy''.** Komitet zwraca się z gorącym apelem do społeczeństwa toruńskiego **o liczne przybycie na to zebranie,** w celu umożliwienia organizacji tak ważnej i koniecznej placówki społecznej. Każdy, komu sprawa organizacji obrony przeciwpożarowej leży na sercu oraz kto rozumie doniosłość pracy Ochotniczej Straży Pożarnej nie tylko w akcji gaszenia pożarów w czasie pokoju, lecz niezmiernie ważną rolę i **przeznaczenie służby strażackiej w czasie wojny,** winien bezwzględnie na zebranie organizacyjne przybyć oraz wziąć żywy i czynny udział w obradach, a w razie dobrego stanu zdrowia i odpowiednich warunków **zapisać się na czynnego członka drużyny strażackiej miasta Torunia.**

Jubileusz Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia"

Uroczysty koncert w sali „Dworu Artusa"

Zasłużone Tow. Śpiewu „Lutnia" w Toruniu urządza w dniu 5 Listopada br. w Dworze Artusa z okazji 30-lecia swego istnienia **wspaniały koncert wokalno - instrumentalny z współudziałem całej orkiestry 63 p. p.** W obchodzie tym niewątpliwie weźmie udział cały Toruń, aby złożyć uznanie Jubilatce za jej ofiarną pracę nad krzewieniem Pieśni Polskiej i utrzymaniem mowy polskiej w czasach zaborczych.

Nie było w Toruniu obchodu, żeby „Lutnia" go swemi doskonałemi występami nie uświetniła. Przypomnieć tylko wypada ostatni obchód w teatrze (250-lecie Odsieczy wiedeńskiej).

Kto gościł w sali „Lutni" i widział wszystkie **ściany, obwieszone przeważnie I-wszemi nagrodami,** ten musiał się przekonać, że tu pracowano trwale i systematycznie Założycielem „Lutni" byli Jan Brejski, Roman Kladziński, Jakub Sulecki, Ludwik Kromczyński i Jan Arendt, pierwszy dyrygent Prezesował Lutni przez lat 27 **radca Ludwik Makowski,** a od dwóch lat pan Feliks Beszczyński Dyrygentem „Lutni" jest obecnie pan **Ludwik Rutkowski,** organista przy Bazylice św Jana i jego wysiłkowi zawdzięczać należy, że podczas ostatniego Zjazdu Śpiewaczego „Lutnia" **utrzymała się na czele najlepszych chórów pomorskich,** uzyskując w uznaniu nagrodę p. Wojewody Pomorskiego i medal 700-lecia miasta Torunia.

Syn z zemsty podpalił młyn ojca

a następnie oskarżył go o chęć nieprawnego zdobycia premji asekuracyjnej

18 grudnia 1930 r. w zagrodzie **Józefa Zwolińskiego w Maciejowie w powiecie toruńskim** spalił się **młyn i stodoła.** Budynki były ubezpieczone w Pomorskiem Tow. Ubezpieczeń na **220 tys. zł.,** straty zaś poniesione wskutek pożaru wyniosły **120 tysięcy zł. Podejrzenie** o podpalenie młyna padło na syna właściciela 20-letniego **Stanisława Zwolińskiego,** który krytycznej nocy spał w młynie.

Prowadzone dochodzenia **nie dostarczyły dostateczych dowodów** winy **młodego Zwolińskiego,** policja jednak zarządziła nad nim obserwację, nakładając nań obowiązek meldowania się co pewien czas na posterunku.

Ten nadzór sprzykrzył się młodzieńcowi i oto pewnego dnia złożył obszerne zeznanie najpierw przed policją, a później przed sędzią śledczym, że **do podpalenia namówił go ojciec, by uzyskać premję asekuracyjną.**

W ub. piątek **w Sądzie Okręgowym w Toruniu** ojciec z synem zasiedli na ławie oskarżonych pod zarzutem **podpalenia w celach zysku.** Trybunałowi przewodniczył wiceprezes S. O. **Krupka,** oskarżał prokurator **Janowicz,** oskarżonych bronił adw. **Przysiecki.**

Na rozprawie starszy Zwoliński **do winy się nie przyznał,** natomiast młody oświadczył, że podpalenia dokonał, jednakże zmienił swe poprzednie zeznanie, twierdząc tym razm, że zrobił to **z zemsty za maltretowanie go przez ojca za namową macochy,** z którą się ojciec niedawno ożenił. Młodzieniec przyznał się z cynizmem, że **chciał ojca wsadzić do kryminału.**

Sąd po przesłuchaniu świadków i przemówieniu stron wydał wyrok, uniewinniający ojca, **syna zaś zasądził na jeden rok więzienia,** darowując mu na podstawie amnestji połowę kary.

Jak się dowiadujemy, Tow. Ubezpieczeniowe wypłaciło ojcu za spalone objekty nie 120 tys. a tylko **40 tys. zł.**

Z miasta

— **Z Ligi Morskiej i Kolonjalnej:** Dnia 4 listopada rb. (w sobotę) o godz 16.30 w Adjutanturze Dowódcy O. K. VIII w Toruniu przy ul. Wola Zamkowa 19 odbędzie się zebranie zarządu Okręgu Ligi Morskiej i Kolonjalnej z następującym porządkiem dziennym.

Odczytanie protokółu z ostatniego zebrania, sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu Pomorskiego za czas od 13. 10. do 1. 11. 1933 r., sprawozdanie kasowe, wytyczne pracy na okres zimowy, wybór wiceprezesa Okręgu, zorganizowanie Sekcji Marynarki Wojennej i wybór przewodniczącego Sekcji wolne wnioski.

— **Z kroniki Legjonu Młodych.** Wzywam Legjonistów wchodzących w skład Komendy Obwodu Toruńskiego Legjonu Młodych na odprawę Komendy Obwodu, która odbędzie się w dniu 31 bm. (wtorek) o godzinie 18 w świetlicy Obwodu. — Komendant.

Wzywam kandydatów (ki) na zebranie VI-go Kursu Kandydackiego Obwodu Toruńskiego L. W. na dzień 3 listopada br. o godz. 19 w świetlicy Obwodu. Obecność obowiązkowa.

Kierownik VI-go Kursu Kandydackiego.

— **Bataljon Balonowy na samolot „Pomorze".** Komitet Miejski L. O P. P. podaje do publicznej wiadomości, że dzięki inicjatywie p. p. pułkownika pil. Wolszleglera oraz dobrej i trafnej organizacji por. intend. Daikowskiego zebrano w Bataljonie Balonowym 50 zł. na ufundowanie samolotu „Pomorze" na Challenge 1934. Powyższa kwota została wpłacona do tut. Komitetu. Dowództwo Bataljonu zapotrzebowało w tut. Komitecie dalsze książeczki ze znaczkami na powyższy cel.

— **Herbatka w świetlicy strzeleckiej.** W dn. 4 listopada br. o godzinie 21 odbędzie się w świetlicy grodzkiej Związku Strzeleckiego w Toruniu ul. Jagiellońska 4 (Koszary Piłsudskiego). Herbatka połączona z tańcami, na którą zaprasza sympatyków sekcja imprezowa oddziału żeńskiego Związku Strzeleckiego i sekcja sportowa Obwodu toruńskiego Legjonu Młodych.

Wstęp tylko za zaproszeniami, które można otrzymać w Sekretarjacie Obwodu L. M. Mostowa 6 od godziny 18 do 20.

— **Szukajcie kozła!** P. Robertowi Ignatowskiemu, zam. przy ul. Kordeckiego 8, zginął w dn. 26 bm. z pastwiska przy ul Jagiellońskiej pasący się tam kozioł. Gdzie zawieruszył się brodaty figlarz, dotychczas nie wiadomo.

Właściciele nieruchomości wobec wyborów do Rady Miejskiej

W ub. sobotę w lokalu „Strzelnicy'' **odbyło się nadzwyczajne walne zebranie właścicieli nieruchomości** w Toruniu **w sprawie akcji wyborczej do Rady Miejskiej.**

Po otwarciu zebrania przez przewodniczącego p. Borowskiego, dłuższy referat o nowej ordynacji wyborczej, wygłosił **sekretarz Makowski.** Następnie wywiązała się dłuższa dyskusja, w której szereg mówców oświadczyło się przeciwko tworzeniu własnej odrębnej listy wyborczej zalecając natomiast nawiązanie pertraktacyj z innemi ugrupowaniami gospodarczemi, celem wysunięcia wspólnych kandydatów.

Po przemówieniach pp. **Kociurskiego, Chruścickiego, prof. Kulwiecia** i innych, wybrano Komitet, którego zadaniem będzie **wejść w porozumienie z innemi organizacjami do wspólnej akcji wyborczej.** Do komitetu wybrano. pp. **Borowskiego, Kulwiecia, Ratajskiego, Kociurskiego Suchockiego, Leśniewskiego i Sobocińskiego.** Na tem zgromadzenie zamknięto.

Premjowanie książeczek oszczędnościowych

Lokalny Komitet „Dnia Oszczędności'' postanowił premjować książeczki oszczędnościowe wydane dzieciom w roku ub. Wyróżniono te książeczki, które w roku bieżącym wykazały największą ruchliwość oszczędzających, a więc książeczki nr. nr. A. 7526, A. 7566, A. 7573, A. 7595, A. 7611, A. 7621, A. 7691, A. 7709, A. 7714, A. 7716, A. 7717, A. 7735, A. 7755, A. 7711.

Właściciele wym. książeczek zechcą się zgłosić do Kom. Kasy Oszczędności m. Torunia. Wydatek na ten cel ofiarowały Wojewódzka Kom. Kasa Oszczędności w Toruniu i Kom. Kasa Oszczędności m. Torunia.

Ruch statków na Wiśle

W dniu 29 bm. przepłynęły przez Toruń następujące statki Żeglugi Rzecznej:

1) Warneńczyk z Torunia do Warszawy; 2) Kordecki z Torunia do Gdańska z jedną barką cukru; 3) Mars z Warszawy do Gdańska; 4) Fredro z Warszawy do Gdańska; 5) Krakus z Warszawy do Torunia; 6) Mickiewicz z Gdańska do Warszawy.

Na białym czworoboku

Wielka kreacja Jean Harlow i Clarka Gable'a

Jean Harlow wstępnym bojem zdobyła publiczność filmową nie tylko amerykańską, lecz i europejską. Słynna ta „platynowa blondynka'' dała się już poznać naszej publiczności w pamiętnym filmie „żona z drugiej ręki''. Obecnie znakomita Jean Harlow święci swój drugi sukces, grając razem z Clarkiem Gablem w egzotycznym dramacie miłosnym pt. „Platynowa Blondynka''.

Akcja tego emocjującego filmu rozgrywa się w Indo - Chinach. Jean gra tu rolę, rozpustnej, lecz poczciwej dziewczyny, która zakochuje się w silnym, brutalnym plantatorze. Clark Gable, który spędził swe życie w samotności, zdala od kobiet, w ciągłej walce w rozszalałym, podzwrotnikowym żywiołem, kreuje rolę kierownika plantacji. Drugą rolę kobiecą gra urocza Mary Astor, jako żona arystokraty, przybyłego do Indo-Chin.

Połączenie takich nazwisk w jednym filmie, stanowi swoim rodzaju sensację artystyczną. Film „Platynową Blondynkę'' wyreżyserował słynny mistrz Victor Fleming.

Film ten ukaże się już jutro na ekranie kina Światowid.

Do wspólnej pracy ku dobru rolnictwa pomorskiego

Okręgowe komisje rolne zwierciadłem potrzeb danego terenu

W dniu 21 października odbyło się w Pomorskiej Izbie Rolniczej w Toruniu, pod przewodnictwem p. **komisarza Sakowicza**, zebranie prezesów i sekretarzy Okręgowych Komisyj Rolnych.

Zaznaczyć należy, że **Okręgowe Komisje Rolne** zostały przez Pomorską Izbę Rolniczą powołane do życia w roku bieżącym i są faktycznie **jeszcze w stanie organizacji**. Teren pracy każdej z nich pokrywa się rejonem szkoły rolniczej Izby. Powstało **5 Okręgowych Komisyj Rolnych** w dostosowaniu do rejonu szkół, a mianowicie: szkoły w **Chełmży, Brodnicy, Świeciu, Pawłowie k. Chojnic i Kościerzynie**, obejmując w ten sposób swą działalnością **teren całego województwa**. Personel nauczycielski szkół rolniczych jest w pierwszym rzędzie wykonawcą prac fachowych na terenie danej Okręgowej Komisji Rolnej, zaś dyrektorowie szkół ich generalnymi sekretarzami.

We wspomnianem zebraniu udział wzięli prezesi O. K. R. pp.: **Czarliński, Czajkowski, Dr. Siudowski, Lerchenfeld**, wszyscy dyrektorzy szkół rolniczych Izby jako sekretarze, dyrektor Izby **Dykier**, wicedyrektor inż. **Serczyk**, odpowiedni naczelnicy wydziałów oraz przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego inż. **Kulakowski**.

Po złożeniu sprawozdania z pracy dotychczasowej O. K. R. przez pp. prezesów oraz wysłuchaniu **referatu wicedyrektora inż. Serczyka**, odbyła się wyczerpująca dyskusja, w rezultacie której zaproponowano plan pracy przedstawiony w referacie, oraz powzięto szereg zasadniczych decyzyj, zdążających do tego, aby stworzyć warunki, przy których Okręgowe Komisje Rolne mogłyby wykonać tę doniosłą rolę w pracach Izby na terenie Pomorza, do której zostały powołane.

W tym celu między innemi postanowiono uzupełnić skład O. K. R. przez powołanie do nich **przedstawicieli zorganizowanego społeczeństwa rolniczego**, a mianowicie: miejscowych Towarzystw Powiatowych P. T. R., przedstawicieli **samorządu terytorjalnego** oraz nawiązania jak najściślejszej współpracy z powiatowemi ogniwami **Zrzeszenia Pomorskich Kół Gospodyń Wiejskich i organizacjami młodzieży.**

W ten sposób skonstruowane O. K. R., posiadające w swym łonie przedstawicieli zorganizowanego społeczeństwa rolniczego, samorządu powiatowego i Izby, potrafią **wysunąć faktyczne potrzeby rolnictwa** danego terenu i zaprojektować odpowiednie plany prac, których wykonanie przeprowadzi Izba, za pomocą posiadanego personelu fachowego w terenie i centrali.

Umożliwi to z jednej strony tak konieczne **dostosowanie prac fachowych Izby do właściwych potrzeb terenu**, ułatwi Izbie rozwiązywanie aktualnych zagadnień rolniczych i przyczyni się do **należytej obrony interesów rolnictwa pomorskiego**, wysuwanych przez tak kompetentne organy, jakimi będą O. K. R., z drugiej zaś strony **pobudzi do życia społeczeństwo rolnicze**, otwierając mu pole do właściwej pracy w łonie jego organizacji dobrowolnych.

Z Dyrekcji Kolejowej w Toruniu

W związku z przeniesieniem siedziby Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych z Gdańska na obszar Polski podaje się do wiadomości, że **Kasa Dyrekcyjna urzęduje w Toruniu, Plac Teatralny**, dokąd należy kierować wszelkie przesyłki pieniężne i wartościowe, jakoteż wpłaty gotówkowe oraz w papierach wartościowych.

Pozatem Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu dysponuje rachunkami żyrowemi w następujących instytucjach: Bank Polski, Oddział w Toruniu, Pocztowa Kasa Oszczędności, Warszawa, Nr. 170010, Polska Kasa Rządowa w Gdańsku, The British and Polish Trade Bank w Gdańsku, Postscheckamt (Pocztowy Urząd Czekowy) Ganzig (Gdańsk) Nr. 17.

Samobójstwo rendanta Zakładu Psychjatrycznego w Świeciu

W czwartek, dn. 26 bm. wystrzałem z rewolweru pozbawił się życia **rendant Kraj. Zakładu Psychjatrycznego w Świeciu, Antoni Mucholcz**. Denat liczył lat 32 i był kawalerem. Powody rozpaczliwego czynu dotychczas nie zostały wyjaśnione.

Bielczyny pod Chełmżą

Założenie oddziału Z. S. Dnia 22 bm. odbyło się w Bielczynach pod Chełmżą zebranie organizacyjne oddziału Związku Strzeleckiego, pod przewodnictwem inicjatora ob. Żuchowskiego kierownika szkoły. Po wygłoszeniu referatów przez członków zarządu powiatowego Z. S. ob. Syrka i Śliwińskiego zapisało się na członków 19 przedpoborowych i 5-ciu rezerwistów, oraz dokonano wyboru zarządu oddziału z ob. Żuchowskim jako prezesem na czele.

Chełmno

— Narodowy Blok gospodarczo - społeczny w Chełmnie zawiadamia wszystkich członków, iż zebranie instrukcyjne odbędzie się dn. 27 bm. o godz. 16-tej w 3-ciej szkole powszechnej.

Znowu Polak pobity przez hitlerowców

Tymrazem w Sopotach

W dniu 27 bm. zdarzył się w Sopotach nowy pożałowania godny fakt **pobicia obywatela polskiego przez umundurowanych hitlerowców.**

Ofiarą napadu padł p. **Czesław Eysmontt, zamieszkały w Gdyni**, oficer rezerwy wojsk polskich i inwalida wojenny. P. Eysmontt znajdował się w towarzystwie p. Bala.

Idąc ulicą Morską w kierunku dworca spotkali grupę umundurowanych hitlerowców, pozdrawiających przechodniów na sposób hitlerowski podniesieniem ręki. Ponieważ pp. E. i B. nie podnieśli rąk, p. E. **niespodziewanie napadnięty został z tyłu**. Napastnik dotkliwie pobił go **tępem narzędziem w głowę, skutkiem czego p. E. odniósł krwawą ranę poniżej lewego oka.**

Charakterystycznem jest, że stojący opodal policjant mimo że był świadkiem całego zajścia i aczkolwiek napadnięty zażądał od niego pomocy, **nie reagował.**

W związku z zajściem Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku p. min. dr. Papee **wniósł natychmiast interwencje w Senacie gdańskim, żądając bezwzględnego ukarania winnych, oraz policjanta i zadość uczynienia materjalnego i moralnego dla poszkodowanego.**

Napad na obywatelkę polską w Gdańsku

W domu matki swojej przy ulicy Wallgasse w Gdańsku **napadnięta została w sobotę przed południem obywatelka polska Anna Szperówna, przez hitlerowca Erdmanna Schwarza.**

Napastnik bijąc ją dotkliwie wołał: **„Precz z Polakami, którzy w Gdańsku nie mają nic do szukania".**

P. Szperowa jest gdańszczanką, która wyszła zamąż za obywatela polskiego. Fakt ten spowodował podobno powyższe zajście.

Subskrypcja Pożyczki Narodowej na terenie O. K. VIII

Wojsko dało blisko półtora miljona złotych

Z dniem 5 bm. została zamknięta subskrypcja 6 proc. Pożyczki Narodowej. W subskrypcji tej Pożyczki wzięło jak wiadomo udział całe społeczeństwo polskie, pokrywając blisko 3-krotnie pierwotnie rozpisaną sumę.

Wojsko, które zawsze przoduje we wszystkich akcjach społecznych, **stanęło i tym razem** jak jeden mąż do subskrypcji Pożyczki Narodowej.

Obecnie już możemy podzielić się z czytelnikami ścisłemi danemi, dotyczącemi tej sprawy. Dla orjentacji podajemy wyniki subskrypcji z rozbiciem na poszczególne garnizony: **w garnizonie Toruń 524.900 zł., w garnizonie Chełmno 83.250 zł., w garnizonie Brodnica 44.150 zł., w garnizonie Grudziądz 284.200 zł., w garnizonie Chojnice 18.400 zł., w garnizonie Starogard 32.550 zł., w garnizonie Tczew 22.350 zł., w garnizonie Włocławek 48.550 zł., w garnizonie Bydgoszcz 322.250 zł., w garnizonie Inowrocław 76.050 zł. Ogółem więc subskrybowano 1.456.650 zł.**

W sumie tej mieszczą się kwoty subskrybowane przez wszystkie osoby wojskowe, funkcj. państw. i pracowników cyw., zatrudnionych w instytucjach wojskowych. Subskrypcja prawie w całości została przeprowadzona już w **pierwszym dniu jej otwarcia**, przyczem na specjalne podkreślenie zasługują fakty subskrybowania Pożyczki przez poszczególne pułki **w wysokości pełnych jednomiesięcznych poborów** tj. ponad normy ustalone w apelu **Pana Ministra Spraw Wojskowych i Komitety Obywatelskie**, jak również **liczne fakty wpłacania jednorazowo, (w całości) subskrybowanej kwoty.**

Prawdziwie wzruszające są fakty subskrybowania obligacyj **Pożyczki przez robotników, zatrudnionych w instytucjach wojskowych**, którzy w wielu wypadkach wolni od spełnienia tego moralnego obowiązku obywatelskiego z powodu niskich zarobków, mimo to subskrybowali obligacje w wysokości, **przekraczającej ich skromne miesięczne dochody.**

Tak wysokość subskrybowanej kwoty, jak i przedstawione powyżej fakty **świadczą, że** wojsko zgrupowane na pomorskim odcinku, **świadome swej misji i przeznaczenia, skonsolidowało swe siły we wspólnym wysiłku spełnienia tego moralnego obowiązku obywatelskiego i stwa**, składając temsamem dowód swego wysokiego poczucia obywatelskiego i ofiarności dla **dobra Rzeczypospolitej Polskiej.**

Żywy nieboszczyk

„Uśmiercił" go pracownik zakładu pogrzebowego

W warszawskim szpitalu św. Ducha przebywa na kuracji 45-letni Antoni Skrzyński, pracownik 12-go wydziału zarządu miejskiego.

Przed kilku dniami do mieszkania Skrzyńskiego przyszedł z kartką Wacław Nowis, pracownik zakładu pogrzebowego, oświadczając żonie S., iż chory zmarł. Osmioletni synek Skrzyńskich po tej wiadomości z rozpaczy **wpadł w stan odrętwienia**. Żona S. wraz z najbliższą rodziną, przyjechała do szpitala św. Ducha, udając się bezpośrednio do kostnicy. Grabarz oświadczył, iż zwłok o podobnem nazwisku dotychczas niema. Skrzyńska udała się wówczas na I-szą salę i — o dziwo — **zastała męża żywego.**

Dyrektor szpitala św. Ducha wyjaśnił, iż zawiadomienia o zmarłych wysyła kancelarja administracji tegoż szpitala przez własnego pracownika, przeto w powyższym wypadku niema żadnej winy ze strony szpitala. Pracownik zakładu pogrzebowego, Wacław Nowis, **bez uprzedniego poinformowania się w kancelarji szpitala**, czy istotnie Skrzyński zmarł, na własną rękę zawiadomił rodzinę. Rodzina Skrzyńskiego postanowiła pociągnąć Wacława Nowisa do odpowiedzialności sądowej.

Mord w restauracji

Bandyci ukryli się w lasach żywieckich

Z Żywca donoszą: w Pawli Wielkiej dokonano morderstwa rabunkowego na osobie restauratora Kajoba Wulkana. Wgodzinach wieczornych do lokalu restauracyjnego weszło 4 osobników i zażądało **piwa**. W chwili, gdy Wulkan odwrócił się, jeden z bandytów strzelił do niego w tył głowy, kładąc go trupem na miejscu.

Bandyci po sterroryzowaniu znajdujących się w restauracji osób, zrabowali 1000 zł., poczem zbiegli w okoliczne lasy. Celem pochwycenia bandytów w lasach żywieckich zarządzono wielką obławę policyjną, w której wyniku ujęto Józefa Golonkę z Budzowa i Koczwarę ze Stryszawy, podejrzanych o dokonanie napadu. Dalsze **dochodzenie w toku.**

Śp. prof. Paczkowski

Zmarł w Poznaniu ś. p. **Józef Paczkowski**, b. profesor zwyczajny historji **uniwersytetu poznańskiego.**

Zmarły urodził się w Kawiarach, woj. poznańskie. Przed wejściem na emeryturę, **ś. p. Paczkowski** piastował stanowisko **naczelnego dyrektora archiwum państwowego w Warszawie.**

Przed Sądem Boskim

odpowiedzą za swe ziemskie czyny i oskarżyciel i oskarżony

Gospodarze Rucińscy, zam. we wsi Wierzbowo pow. **działdowskiego mieli uciążliwego deputatnika Budnickiego, którego chcieli się pozbyć** i w tym celu **namówili rzekomo różne oso**by do zgładzenia Budnickiego, za co obiecywać mieli zabójcom nagrodę **w wysokości 500 złotych.**

W międzyczasie Budnicki zmarł w zagadkowych okolicznościach. **Wówczas ci**, których namawiano do zbrodni, donieśli o tem policji. Za nim jednak wytoczono im proces, Ruciński również zmarł.

W ub. piątek w **Sądzie Okręgowym** w Toruniu odbyła się rozprawa **już tylko** przeciwko współoskarżonej Rucińskiej, która do winy się nieprzyznała. Przesłuchani świadkowie, również winy oskarżonej nie potwierdziła, wobec czego sąd uniewinnił oskarżoną od zarzucanej jej zbrodni.

Gniew

— **Wybory do Rady Miejskiej**. Starosta powiatu tczewskiego p. **Muchniewski** w **dniu 26** bm. **zarządził** na podstawie ustawy samorządowej **wybory do Rady Miejskiej m. Gniewu**. Jako datę ogłoszenia wyborów wyznaczył dzień 27. 10. br. Równocześnie mianował przewodniczącym Głównej Komisji wyborczej nacz. poczty p. Stanisława Goca i dwóch członków p. Michała Dereżińskiego, adwokata i notarjusza i p. Stanisława Niśkiewicza, kupca. Jako zastępcy członków Komisji Wyborczej mianowani zostali pp. Feliks Kawka, mistrz piekarski i Józef Bąkowski, mistrz szduński. Burmistrz miasta Gniewu p. Czerwiński na zasadzie przysługującego mu prawa w myśl rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9. 10. 33 roku mianował do Komisji Wyborczej z Zarządu Miejskiego p. Antoni Maloiepszego dyr. M. K. K. O. i p. Alaszewskiego, przedstawiciela robotników.

Kowalewo

— **Wystawa przeciwgazowa.** Dnia 30. 10. br. nastąpi **otwarcie wystawy** sprzętu lotniczego, gazowego i obrony przeciwgazowej w lokalu p. **Józefa Stankiewicza w Kowalewie, Rynek 14 (wejście przez skład).**

Czas trwania wystawy od 30 bm. do 11 listopada br.

W celu poznania grozy i zniszczenie siejącego działania gazów zaleca się obywatelom **Kowalewa i okolicy**, by zwiedzili **wystawę w wyznaczonym terminie. Wstęp** bezpłatny. Dzieci **mają wstęp** tylko pod opieką starszych. Szkoły otrzymają wiadomość, od Pow. Kom. L. O. P. P. **w jakich dniach mogą zwiedzać wystawę.**

Świecie

— **Proces o rozruchy bezrobotnych.** Wydział Karny Sądu Okręgowego z Grudziądza na sesji wyjazdowej w Świeciu, rozpatrywał sprawę zajść bezrobotnych, jakie miały tu miejsce 18 maja br. Na ławie oskarżonych zasiadło 9 osób; przesłuchano około 60 świadków. Rozprawę odroczono do 6 listopada.

— **Ukarani za obrazę władz.** Za dopuszczenie się obrazy władz, a mianowicie starosty powiatowego w Świeciu i sołtysa w Bzowie, skazał Sąd Okręgowy w Grudziądzu Franciszka Szróbkę z Bzowa na 5 miesięcy aresztu, Walentego Wutkowskiego z Bzowa na 3 miesiące aresztu.

— **Tydzień Propagandy Z. O. K. Z.** Zawiązał się tutaj komitet, który z okazji Tygodnia Propagandowego Zw. Obrony Kresów Zachodnich urządza w niedzielę 5 listopada w sali p. Popławskiego, o godz. 5-tej uroczystą akademję. Do komitetu wchodzą pp.: burm. Kostka, ks. dziekan Konitzer, dyr. dr. Kuchanny, nacz. Sądu Guzik, Fr. Domachowski, W. Kiercikowski, dyr. Braun, adw. Buczkowski.

— **Założenie Zw. Pracy Obyw. Kobiet.** W sali posiedzeń Rady Powiatowej odbyło się liczne posiedzenie pań, pod przewodnictwem p. starościny Krawczykowej, na którem założ. Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet. Referat organizacyjny wygłosiła delegatka z Warszawy p. Moszczeńska. Do zarządu weszły panie: Krawczykowa, Jeszkowa, Zychowa, Pokorska, Buczakowa, Pruszkowska, Jagłowa, Mantheyowa, Tytulska, Satorska, Tramplerówna i Mindakówna.

Programy radjowe

PONIEDZIAŁEK, 30 PAŹDZIERNIKA.

Radjostacja Warszawska.

7.20 Muzyka poranna (płyty). 7.35 Dziennik por. 7.40 D. c. muzyki z płyt. 11.40 Wiadom. o eksporcie polsk. 12.05 Koncert w wyk Ork. Mandolinistów Poczt. Przysp. Wojsk. pod kier. St. Radziejewskiego. 12.35 Wiadomości meteorol. 12.38 D. c. koncertu ork. mandolinistów. 15.30 Wiadom. gospod. 15.40 Przegląd komunik. 15.45 Chwilka lotnicza i przeciwgazowa 15.55 Pieśni w wyk A. Horskiej. Przy fort. prof. L. Urstein. 16.10 Recital fortep. Wł. Burkatha. 16.40 Lekcja jęz. franc. 16.55 Koncert solistów. Z. Adamska (wiolonczela) i H Lipowska (śpiew). Przy fort. prof. L. Urstein. 17.50 „Skrzynka poczt. roln." omówi inż W. Tarkowski. 18.00 „Wśród Polaków w Stanach Zjednoczonych" — wygł. dyr. St Lenartowicz. 18.20 Audycja z okazji święta Korpusu Ochrony Pogranicza 20.00 „Lili" — operetka w 3 aktach L. Różyckiego (ze studja) 22.40 Muzyka tan. z rest. „Gastronomja". 23.05—23.30 D. c. muzyki tan.

Najciekawsze audycje innych radjostacyj krajowych.

Lwów. 19.25 Feljet. „Przyroda górska w muzyce", — wygł. prof. A. Chybiński.

Najciekawsze audycje radjostacyj zagranicznych.

Stockholm. 20.00 „Don Carlos" — op. Verdiego.

Wiedeń. 20.00 Koncert symfoniczny.

Lipsk. 21.00 Koncert symfoniczny.

WTOREK, 31 PAŹDZIERNIKA.

Radjostacja Warszawska.

7.20 Muzyka poranna (płyty). 7.35 Dziennik por. 7.40 D. c. muzyki z płyt. 7.52 Chwilka gospodarstwa domowego. 11.40 Wiadom. o eksporcie polsk. 11.45 Kom. Min. Opieki Społ. dla Państw. Urz. Pośredn. Pracy. 11.50 Wiadom. bież. 12.05 Melodje rewjowe (płyny). 12.38 Koncert kameralny z cyklu Kwartety Beethovena. Kwartet B-dur op. 130 (płyty). 15.40 Utwory skrzypcowe w wyk. M. Sztyglica. Przy fort. prof. L. Urstein. 16.05 Recital śpiewaczy T. Łuczaja (bas). Przy fort. prof L. Urstein. 16.25 „Skrzynka P. K. O.". 16.40 Kącik językowy" prof. St. Słoński. 16.55 Muzyka lekka. Wyk. Orkiestra jazzowa Teatru Cyganerja" i E. Bodo (piosenki). Przy fort. K. Gimpel. 17.50 „Bieżące wiadom. roln." — wygł. p J. Płatek. 18.00 „Sztuka Cezanne'a — czyli rzeczywistość ujęta w kształcie stożka i kuli" — wygł. dr. J Puciata-Pawłowska. 18.20 „Skrzynka muzyczna" omówi dyr. T. Mazurkiewicz. 18.35 Audycja „Dnia Oszczędności": a) Polkie pieśni o oszczędności — muz. A. T. Adama t. M. Czerwińskiego w wyk. chóru „Harfa'; b) Przemówienie Prezesa Centr. Komitetu Oszczędnościowego dr. Henryka Grubera; c) „Pieśni o oszczędności" na rok 1933 — muz A. Modra sł. Żypka wyk. chór z orkiestrą. 19.25 Feljeton aktualny. 20.00 Koncert muzyki lekkiej w wyk. Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota. 21.15 Recital skrzypcowy W. Kochańskiego. Przy fort. prof. L. Urstein. 22.00 Wiadom. sport.

Najciekawsze audycje innych radjostacyj krajowych.

Kraków. 1905 „Lotnictwo polskie na terenie międzynarodowym do I-go challenge'u" — wygł. por. pilot W. Polesiński

Katowice. 19.10 „Mickiewicz na Śląsku" — wygł. p. P. Musioł.

Kraków. 21.00 Feljet. „Życie literackie Krakowa" — wygł. p. A. Woycicki.

Wilno. 21.15 „2000 lat muzyki". Od Palestriny do J. S. Bacha. Objaśnienia St. Węsławskiego.

Najciekawsze audycje radjostacyj zagranicznych.

Helsingfors. 19.35 Koncert z udz. Selima Palmgrena.

Medjolan. 21.00 „Donna Lombarda" — op. Cicognini'ego i „Gianni Schicchi", op. Pucciniego.

Komisarjat Rządu w Gdyni
Wydział II
Oddz. Bezp. Publicznego
Nr. II. BB-41/267 Gdynia, dnia 28 października 1933 r.

Ogłoszenie.

Komisarjat Rządu podaje do publicznej wiadomości, że Komisja dla rejestracji pojazdów mechanicznych, wyznaczona na dzień 31 października br. w Toruniu jest odwołana.

Za Komisarza Rządu
(—) W Bender
1224 Naczelnik Wydziału. 7020

---

7 E 531/33 Zlec. 1223

Ogłoszenie. W sprawie upadłości Piekarni i Cukierni Warszawskiej T. z o. p. w Gdyni wyznacza się termin zgromadzenia wierzycieli na dzień 11. listopada 1933 r., godzinę 10, pokój 33. Przedmiotem narad wniosek zarządcy o zastanowienie postępowania z braku masy. 7021

Sąd Grodzki w Gdyni.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru V w Toruniu, Leonard Rzymyszkiewicz, zam. w Toruniu, ul. Wodna 5/7 obwieszcza, że na dzień 17 listopada br. godz. 9 przed poł. został wyznaczony termin do opisu i oszacowania nieruchomości Toruń Przedmieście tom X wykaz L. 506, zapisanej na nazwisko małżonków Aleksandra i Marjanny Rezmerów w Toruniu ul. Marsz. Focha 33.

W związku z powyższem na zasadzie art. 668 § 2 kpc. wzywa się wszystkie osoby, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa do wspomnianej nieruchomości lub przynależności, jeżeli ich prawa stanowią przeszkodę do egzekucji.

(—) Leonard Rzymyszkiewicz.
Nr. Km. 1736/33 7005

LICYTACJA.

Dnia 3 listopada 1933 r. o godz. 9-tej odbędzie się na podwórzu Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy sprzedaż licytacyjna przedmiotów, stanowiących zawartość niedoręczalnych przesyłek pocztowych. Sprzedaż licytacyjna obejmować będzie konfekcję damską i męską, sztuki płótna, gramofon z płytami, książki, zegarki, obraz w ramce, gaśnice pożarowe i inne przedmioty. 6908

Dyrekcja Poczt i Telegrafów w Bydgoszczy.

---

1 Ns. 2/33

Uchwała.

W sprawie odroczenia wypłat firmy M. Napierała w Wejherowie,

Wskutek wniosku firmy M. Napierała z dnia 19. X. 1933 r. o udzielenie jej odroczenia wypłat w ramach rozporządzenia Prez. R. P. z 6. III. 1928 r. wyznacza się termin do rozpoznania sprawy z tego wniosku na dzień 14 listopada 1933 r. o godz. 10, pokój 13 w podpisanym Sądzie Grodzkim.

Na wyznaczoną rozprawę mogą przybyć wierzyciele wnioskującej firmy w celu udzielenia Sądowi wyjaśnień.

Wejherowo, dnia 25 października 1933 r. 7009

Sąd Grodzki.

Ogłoszenie

Urząd Skarbowy w Toruniu podaje do ogólnej wiadomości, że **dnia 31 października 1933 r. o godz. 9 rano w Firmie „Pedab" przy ul. Koszarowej 13 będą sprzedawane następujące rzeczy:**

45 m^2 desek do budowy, lokomobila „Schmidt", lokomobila do transmisji, żelazo stare 50 ctn., 2 wozy robocze, 2 pompy do wody, rura żelazna (Kopulak), kamieniołom, betoniarkę bębnową, betoniarka łopatowa, forma do rur cementowych, tokarnia kompletna z przystawką, maszyna do gięcia blachy, samochód „Ford" bez motoru, cysterna do benzyny, skrzynie fornierskie drewniane, podstawy do pomp;

tego samego dnia o godz. 13 u spedytora p. Hinza przy ul. Mostowej 9:

elewator do podnoszenia cegieł, winda do ładowania drzewa:

tego samego dnia o godz. 13 u spedytora Kulwickiego przy ul. Łaziennej 10/14:

samochód osobowy „Ford";

tego samego dnia o godz. 13.30 w magazynie Urzędu Skarbowego przy ul. Wielkie Garbary 2:

kowadło stalowe. materjał obrobiony na 6 wozów bez okucia z 18 kołami, aparat do wiercenia piast. 3 pompy studzienne. 7006

Toruń, dnia 27 października 1933 r.

Kierownik Urzędu Skarbowego w Toruniu.
Zl. 1668/9.

Zlec. 1804/8. Km. I. 1036/33

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rew. II. Stefan Kustrzyński zamieszkały w Bydgoszczy, ul. Gdańska 95, na mocy art. 602 K. P. C. ogłasza że: w dniu 31 października 1933 r. o godz. 10-tej nie później jednak, niż w dwie godziny, w Bydgoszczy, przy ul. Gdańskiej 1 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości składających się z trzech maszyn do pisania „Remington", „Adler" i „Ideal", oraz urządzenia biurowego, oszacowanych na łączną sumę zł 915,— które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Komornik (—) S. Kustrzyński

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 40. Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy Rok I

Kto będzie mistrzem ligi piłkarskiej?

Niespodziewana klęska Ruchu

Warszawa, 30. 10. (PAT). Wczoraj odbył się w Warszawie mecz o mistrzostwo Ligi między ostatnią w grupie Legją a leaderem Ligi Ruchem ze Śląska. **Zwyciężyła niespodziewanie drużyna Legji w stosunku 1:0 (0:0).**

W pierwszej połowie gra była nieciekawa, prowadzona w ospałem tempie. Ślązacy mają w tym okresie gry zdecydowaną przewagę, której atak nie umie wyzyskać. Po przerwie inicjatywa przechodzi do Legji. Gra staje się ostrą i toczy się w tempie żywem. W 20-tej minucie po pięknym przeboju Rajdek strzela jedyną decydującą o zwycięstwie wojskowych bramkę, ustalając wynik dnia.

Zawody prowadził nieszczególnie p. Szajder. Widzów półtora tysiąca.

CRACOVIA — ŁKS 3:2.

Kraków, 30. 10. (PAT). W meczu o mistrzostwo Ligi Cracovia pokonała ŁKS. 3:2 (1:0). Cracovia zwyciężyła zasłużenie. Drużyna krakowska górowała nad przeciwnikiem taktyką i techniką, jak i startem do piłki.

Pierwszą bramkę dla zwycięzców pada w 12 minucie w pierwszej połowie gry z rzutu karnego, strzelonego pewnie przez Kubińskiego. Po zmianie pól walka toczy się przeważnie pod bramką gości. W 15-tej minucie Malczyk podwyższa wynik do 2:0 dla Cracovji. W 29-tej minucie Mysiak zdobywa trzecią bramkę dla gospodarzy. W ostatnim kwadransie ŁKS. nie zrażony wynikiem przeciwnika zdobywa w krótkich odstępach dwie bramki przez Kulę i Millera. Sędziował p. Wieczysty. Widzów 3.000.

WARTA — WARSZAWIANKA 3:2.

Poznań, 30. 10. (PAT). W Poznaniu w meczu ligowym grupy spadkowej Warszawianka przegrała z Wartą 3:2 (1:2).

Z powodu deszczu stan boiska był fatalny. Gra stała na niskim poziomie. Naogół zaznaczyła się nieznaczna przewaga Warty. Bramki dla zwycięzców zdobyli Szerske dwie i Pruszyński, dla pokonanych Lachowicz i Prozator. Rzut karny przyznany Warcie nie został przez nią wykorzystany. Sędziował p. Wardęszkiewicz. Widzów niewiele.

PODGÓRZE — 22 PP. 2:0.

Kraków, 30. 10. (PAT). W Krakowie w meczu ligowym Podgórze pokonało 22 p. p. z Siedlic w stosunku 2:0 (0:0). Gra była w pierwszej połowie równorzędna. Po przerwie górowało Podgórze. Dla Podgórza zdobywa bramkę Kasina I. w 10-tej minucie i Sciborowski w 13 minucie. Sędziował p. Seidner. Widzów półtora tysiąca.

POLONJA WARSZAWSKA WALCZY O POWRÓT DO LIGI.

Wilno 30. 10. (PAT). W Wilnie rozegrany został pierwszy finałowy mecz o wejście do Ligi pomiędzy warszawską Polonją a miejscowym WKS. Śmigły. Zwyciężyła Polonja w stosunku 3:1 (1:0).

Polonja była naogół drużyną lepszą przynajmniej technicznie, Wilnianie wykazali większą ambicję. Prowadzenie dla Polonji zdobywa Pachciarz, wyrównuje po przerwie Drąg. W ostanim kwadransie Polonja uzyskuje dalsze dwie bramki przez Łańkę i Biedrzyckiego. Sędziował dr. Lustgarten. Widzów 5.000.

W najbliższą niedzielę odbędzie się w Warszawie mecz rewanżowy. W razie zwycięstwa Polonji drużyna ta wejdzie do Ligi, gdyby jednak Wilnianom udało się rozstrzygnąć spotkanie na swoją korzyść, wówczas o wejście do Ligi zadecyduje trzeci mecz. W razie wyniku remisowego Polonja wejdzie również do Ligi.

ROBOTNICZE MISTRZOSTWA POLSKI.

Łódź, 30. 10. (PAT). W meczu międzyokręgowym o robotnicze mistrzostwo Polski, mistrz Łodzi „Widzew“ uzyskał z mistrzem Warszawy Skrą wynik remisowy 1:1. Do przerwy prowadziła Skra 1:0.

WISŁA — MAKABI 6:1.

Kraków, 30. 10. (PAT), W meczy towarzyskim krakowska Wisła pokonała miejscową Makabi 6:1.

Cel godny poparcia

Referat sportowy Polskiego Radja wystąpił z projektem rozpoczęcia zbiórki sprzętu sportowego i podręczników sportowych dla niezamożnych klubów prowincjonalnych. Deklarowane mogą być przedmioty zarówno nowe, jak i używane. Ponieważ w każdym klubie i u każdego sportowca znajdują się przyrządy sportowe, których się już nie używa, byłoby pożądane, aby te przyrządy, które leżą zupełnie bezużytecznie, zostały ofiarowane dla niezamożnych sportowców prowincjonalnych, którzy mogą je po wyreperowaniu używać jeszcze przez długi czas.

„Subskrypcje“ na ofiary przyjmuje referat Polskiego Radja.

Przed sezonem hokejowym w Polsce

Trzy drużyny A klasowe na Pomorzu

W najbliższym czasie rozpocznie się w Polsce sezon zimowy. Wszystkie związki i kluby przygotowują się już do zbliżającej się zimy. Na ostatniem posiedzeniu zarządu Polskiego Związku Hokeja na Lodzie, opracowano dokładny program okręgowych mistrzostw hokejowych. Wszystkie kluby zostały podzielone na dwie klasy: A i B.

W Warszawie do klasy A należeć będą: Legja, AZS, Polonia i Warszawianka.

W Łodzi klasa A składa się z: ŁKS, Turystów i Triumfu.

We Lwowie do klasy A przydzielone zostały Pogoń, Czarni, Lechja i Ukraina. Pozostałe dwa kluby wyłonione zostaną po ukończeniu w początkach bież. sezonu mistrzostw klasy B.

W Wilnie w klasie A grają: Pogoń, ZASS, Ognisko i Makabi.

W Poznaniu — AZS, Warta, Lechja i Stella.

W Krakowie — Cracovia, Makabi, Sokół, Krynickie Towarzystwo Hokejowe i niewyłoniony jeszcze mistrz klasy B.

Na Pomorzu znajdują się jedynie trzy kluby A-klasowe: TKSZ, Polonja i Sokół.

W nowoutworzonym okręgu wołyńskim klasa A składa się również z trzech klubów: Pogoni, WKS, i PKS.

W okręgu śląskim mistrzostwa w ub. roku nie zostały ukończone, wobec czego Polski Związek Hokeja na Lodzie nie przeprowadził narazie podziału do klasy.

W styczniu Łódź walczy znowu z Brnem i Morawską Ostrawą

Brno, 30. 10. (PAT). Wyprawa pięściarzy łódzkich do Czechosłowacji zakończyła się **wielkim sukcesem propagandowym boksu polskiego,** jakkolwiek wyniki obu spotkań w szczęśliwym wypadku mógłby być cyfrowo lepsze. Prasa czeska a także niemiecka na Morawach poświęca łodzianom dużo miejsca, przyznając im wysoką wartość techniczną i piękną grę.

Znaczenie propagandowe wyprawy Łodzian oceniła należycie tutejsza kolonja polska, która pod kierownictwem prezesa klubu polsko-czeskiego prof. Kolaji, roztoczyła nad gośćmi z Polski serdeczną opiekę. Warto podkreślić że złożenie wieńca przed ekspedycję łódzką w celi rewolucjonistów polskich z 1848 r. w kazamatach Szpilbergu wywarło bardzo dobre wrażenie w kołach czeskich.

Łodzianie już w niedługim czasie staną znowu na ringu czeskim. Przed kilku dniami podpisana została umowa, na mocy której Łódź zobowiązała się do stoczenia trzeciego zkolei meczu o **puhar rady miejskiej miasta Brna** w styczniu 1934 r., w Brnie. Pozatem ma się odbyć drugi mecz w stolicy Moraw. Następne 2 spotkania na jesieni 1934 r. i w styczniu 1935 roku rozegrane zostaną w Łodzi.

W czasie pobytu ponownego Łodzian w Czechosłowacji Polacy prawdopodobnie rozegrają mecz z reprezentacją Pragi w Pradze.

Doskonałe wyniki toruńskich lekkoatletów

w wewnętrznych zawodach „Sokoła“ I-go w Toruniu

W dniach 21 i 22 października rb. na zakończenie sezonu lekkoatletycznego „Sokół“ Tor. I. urządził wewnętrzne zawody, na których uzyskano kilka pierwszorzędnych wyników. Na szczególne wyróżnienie zasługują wyniki Fleischera J. na 100 mtr. — 11,3 i skok wdal 6,15 mtr.; „Heńka“ o tyczce 3,17 mtr. i 100 mtr. 11,5 oraz sztafeta 4×100 mtr. w której zespół „Sokoła“ Tor. I. osiągnął b. dobry czas 46,4 sek.

Szczegółowe wyniki przedstawiają się następująco:

Bieg 100 mtr.: 1) Fleischer Jan 11,3; 2) „Heniek“ 11,5 sek., 3) Sołtysiak Jerzy 11,7; 4) „Julek“ 11,8 sek.

Bieg 800 mtr.: 1) „Rysiek“ 2.17,2 min., 2) „Stefek“.

Bieg 1500 mtr.: 1) Poliński Zygmunt,, 4:53,4 min.; 2) „Stefek“; 3) „Rysiek“.

400×300×200×100 mtr.: 1) zespół kombinowany II w czasie 2:16,9 min. („Rysiek“, „Heniek“ — „Julek“ — „Romek“). Zespół I-szy na skutek wywrócenia się jednego z zawodników przybył na II-giem miejscu.

4×100 mtr.: 1) Zespół kombinowany I-szy w doskonałym czasie 46.4 sek. w zestawieniu (Kurtz H. — Hatuszak Z. — Sołtysiak J. — Fleischer Jan); 2) zespół kombinowany II-gi w czasie 47 sek.

Skok wzwyż: 1) „Janek“ 1.53 (poza konkursem 1.57½ mtr., Fleischer J., Kowalski J., i Kutrz H., wszyscy po 1.53 mtr.

Skok wdal: 1) Fleischer J. 6 mtr. 15 cm., 2) Kutrz H. 5,81 mtr., 3) Sołtysiak J. 5,80 mtr. (poza konkursem 5,92 mtr.).

Trójskok: 1) Kurtz Henryk 11 mtr. 02 cm.

Skok o tyczce: 1) „Heniek“ 3 mtr. 17 cm., 2) Matuszak Zenon 3.03 mtr., 3) Szelongiewicz Teodor 2,90 mtr.

Święto sportu polskiego w Gdańsku

W Gdańsku odbyło się wczoraj wielkie święto sportu polskiego.

Program święta przewidywał poświęcenie i otwarcie rozszerzonego stadjonu polskiego klubu „Gedanji“ we Wrzeszczu, uroczyste otwarcie strzelnicy małokalibrowej oraz kilka innych imprez, z których najważniejszą był wielki propagandowy bieg na przełaj oraz zawody lekkoatletyczne między poznańskim i gdańskim AZS. oraz mecz piłkarski.

Na uroczystościach tych obecni byli komisarz generalny Rzplitej w Gdańsku minister Papee, dyrektor Państw. Urzędu Wych. Fiz. pułk. Kiliński kierownik obw. urzędu PW i WF OK VIII ppułk. Piwnicki, wielu urzędników polskich urzędów w Gdańsku oraz przedstawiciele wszystkich sfer Polaków gdańskich.

KLĘSKA „GEDANJI“.

W meczu piłkarskim o mistrzostwo Gdańska Gedanja przegrała z B. U. E. V. w stosunku 4:5 (1:2). Zawody odbyły się podczas ulewnego deszczu na rozmokłem boisku. Drużyna niemiecka wykazała lepszą kondycję fizyczną, Polacy natomiast górowali technicznie.

Toruń — Grudziądz

Międzymiastowe spotkanie lekkoatletyczne

Wczoraj odbyły się na stadjonie miejskim w Grudziądzu międzymiastowe zawody lekkoatletyczne Toruń—Grudziądz. Zawody zakończyły się zwycięstwem Grudziądza w stosunku 102:101 pkt.

W czasie zawodów osiągnięto szereg dobrych wyników, mianowicie w biegu na 100 metr. czas 11,8 sek. osiągnął Zygmuntowicz z Torunia, w pchnięciu kulą 12,33 m. i 12,05 osiągnięte przez Zielińskiego i Neudorfa z Grudziądza oraz w rzucie dyskiem 37 78 i 36,15 m. osiągnięte przez Neudorfa i Zielińskiego. Reszta wyników stała na średnim poziomie.

Projekty Polskiego Związku Łyżwiarskiego

W lokalu Polskiego Związku Łyżwiarskiego odbyła się wczoraj konferencja na której przedstawiciele PZŁ przedstawili zebranym projekty Łyżwiarzy w związku ze zbliżającym się sezonem zimowym.

W nadchodzącym sezonie Polski Związek Łyżwiarski organizuje szereg imprez ogólnopolskich i o charakterze międzynarodowym. Na czoło tych imprez wysuwają się międzynarodowe zawody w jeździe figurowej, które się odbędą w Zakopanem w dniach 5, 6 i 7 stycznia 1934 r. i wszechświatowe igrzyska łyżwiarskie w dniach 2, 3 i 4 lutego 1934 r. w Warszawie. W pierwszej imprezie wezmą udział najwybitniejsi łyżwiarze Polski, Francji, Czechosłowacji, Austrji, Węgier i Rumunji, w drugiej imprezie jedynie przedstawiciele państw słowiańskich. Wszechświatowe Igrzyska Łyżwiarskie będą połączone z mistrzostwami Polski w jeździe figurowej i szybkiej. Odbędą się one w Warszawie z okazji jubileuszu 40-lecia istnienia WTŁ. Poza tem Polski Związek Łyżwiarski projektuje urządzenia sensacyjnego meczu łyżwiarskiego Polska - Sowiety, oraz międzynarodowych zawodów pokazowych na sztucznym torze w Katowicach z udziałem Sonii Henie, mistrza świata Schaeffera i innych.

Celem odpowiedniego przygotowania naszych zawodników PZŁ urządzi szereg kursów treningowych w jeździe figurowej i szybkiej w Warszawie. Kursy w Katowicach rozpoczną się natychmiast po otwarciu Sztucznego Lodowiska (15 listopada rb.). Kursy w Warszawie przewidziane są na koniec stycznia i początek lutego. W Katowicach nasi zawodnicy znajdą się pod opieką trenera austrjackiego p. Decombe. Niektóre zawodniczki śląskie wysłane zostaną do Wiednia na treningi.

Budowa Sztucznego Lodowiska w Warszawie jest narazie nieaktualna z powodu braku kredytów. Rozpocznie się ona prawodopodobnie w przyszłym roku.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-łamowej . . 0,20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . 1.00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0,80 zł — w tekście . . . 0.50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze m/m na stronie 7-łamowej. . . . . 15 fen.
" " " " " 4 " . . . . . 50 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . . . 10 fen.
Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężnicki, Toruń, ul. Moniuszki 25. m. 1.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9)
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław: Henryk Lisiecki, Inowrocław, ul. Solankowa 4.
Za ogłoszenia odpowiada administracja.
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski“, „Gazeta Gdańska“. „Gazeta Morska“, „Gazeta Mogileńska“, „Dzień Bydgoski“, „Dzień Grudziądzki“, „Dzień Kujawski“.
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi
w ekspedycji miejscowych agencjach . . . . . 2.50 zł
z odnoszeniem do domu . . . . . 2.80 zł
przez pocztę z odnoszeniem . . . . . 2.89 zł
pod opaską . . . . . 4.50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . 2.50 gd przez chłopca . . . . . 2.30 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . 7.— gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.